aja vsak dan razen sobot, nedelj in praznikov.

sued daily except Saturdays, Sundays and Holidays.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Uredniški in upravniški prostori: 2657 South Lawndale Ave.

Office of Publication: 2657 South Lawndale Ave. Telephone, Rockwell 4904

—YEAR XXXIII. Cena lista je $6.00 Entered as second-class matter January 16, 1925, at the post-office at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879. CHICAGO, ILL., ČETRTEK, 12. JUNIJA (JUNE 12), 1941 Subscription $6.00 Yearly ŠTEV.—NUMBER 114

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on June 4, 1918.

LAVCI V INGLE-DODU SO PRE-LICALI STAVKO

dukcija letal je spet malna v Californiji

NEC STAVKE V CLEVELANDU

ewood, Cal., 11. jun. — ujoči delavci pri North A- n Aviation Co., ki izdelu- ombnike za Ameriko in o, so imeli včeraj shod in ovali so, da se takoj vrne- delo s pogojem, da jih vo- poveljstvo, ki kontrolira o, pusti na delo v masi. Vo- poveljnik Charles B. Bran- je ta pogoj odklonil in spo- e stavkarjem, da bo vsak c izprašan, predno ga pu- delo. Stavkarji so dalje ali, da ne sme biti diskri- ij in da se pogajanja glede e zahteve za povišek na uro nadaljujejo. Poveljnik odgovoril, da armada ne diskriminacij in pogaja- de plače ne spadajo v nje- bmočje. Nato so se delav- lasili za delo posamezno.

eland, O., 11. jun.—Stav- 0 delavcev pri Aluminum any je bila včeraj hitro a, ko je prišla grožnja iz ngtona, da bo tovarna za- po vojaštvu. To je ena jih tovaren v Ameriki za nijeve pritikline za letala. i so dobili nekaj poviška či in za drugo se bodo še li.

hington, D. C., 11. jun. — esna akcija se zdaj suče o- krepa za vojaško zaseže- varen, v katerih se pojavi rših koli vzrokov ustavi- odukcije potrebščin za ar- in mornarico ter letalsko

stavniki administracije o obe zbornici, naj brez nja s posebnim ukrepom nta, do katere meje sme- e zasežbe, da ne bo potem ga spora glede oblasti dnika v njegovem območ- klamacije izjemnega sta-

icija v kongresu izigra- dsednikove akcije, češ da sevelt v preteklosti dajal komunistom, ko so s po- unij CIO uprizarjali sede- vke po vsej deželi — zdaj vojim zaseganjem tovaren aš to, kar hočejo komuni- mreč politično kontrolo dustrijami in vsem privat- apitalom.

ublikanci in burbonski de- tje bi radi videli, da vla- ojaštvom zlomi vsako stav- pa proti temu, da bi bile e pod kontrolo federalne

esporazum bo vsekakor iz- roče debate v obema zbor- a in morda potečejo tedni, dno kongres sankcionira dnikovo zaseganje tova-

olta v uniji igralcev i komunistom

York, 11. jun. — Dva pod- dnika in osem drugih od- ov unije gledaliških igral- Actors' Equity Association) raj resigniralo v znak pro- proti čezmerni usiljivosti nistov v organizaciji. Med tvšimi je nekaj najglasovi- igralcev in igralk, kar jih nastopa na ameriških o- Kot je znano, se komuni- vsod urivajo in hočejo vse kontrolirati.

erika zagotavlja rtugalsko e otokov

hington, D. C., 11. jun. — ni tajnik Hull je zagotovil zajskega poslanika, družene države nimajo no- a načrta za zasedbo otokov Verde in Azorskih otokov, last Portugalske.

Volilni davek pred vrhovnim sodiščem

Boj za demokratiziranje burbonskega juga

Washington. — Boj za demokratiziranje reakcionarnega juga je bil zadnje dni zanešen pred zvezno vrhovno sodišče, ki bo odločilo o ustavnosti ali ne ustavnosti volilnega davka. Ta davek ima osem južnih držav, ki v praksi faktično jemljejo pravico do glasovnice veliki večini volilcev na jugu.

Vsled tega davka, ker ga radi prevelike revščine ne morejo plačati, je faktično ob volilno pravico od 50 do 85 odstotkov državljanov v južnih državah. V to kategorijo spadajo večinoma vsi zamorci, "hribovci", ki le malokdaj vidijo dolar, in slabo plačani delavci.

Tožbo za razveljavljenje volilnega davka po državnih zakonih sta vložila pred vrhovnih sodiščem Lee Pressman, glavni odvetnik CIO, in Crampton Harris, odvetnik iz Birminghama, Ala., v imenu nekega volilca iz Tennesseeja. V tej akciji sodeluje tudi John L. Lewis, predsednik rudarske unije U. M. W. A, in Southern Conference for Human Welfare.

V svoji tožbi pravita odvetnika, da so ti zakoni neustavni iz treh razlogov:

1) "Pravica do volitve članov kongresa izvira in fundamentalno bazira na prvem členu, drugi točki zvezne ustave."

2) "Pravice in privilegiji, ki izvirajo iz zvezne ustave, ne morejo biti podvrženju kakršnimkoli državnim davkom.

3) "Na podlagi 14. dodatka zvezne ustave, ki prepoveduje državam uvedenje ali enforsiranje kakršnegakoli zakona, kateri bi omejeval privilegije in imuniteto ameriških državljanov, je uvedenje vsakega volilnega davka neustavno."

Argumenti za razveljavljenje volilnega davka na jugu bodo bazirali na teh treh točkah, ko pride zadeva pred vrhovno sodišče. To bo sklepalo o tej tožbi v prihodnjem zasedanju po poletnih počitnicah.

Ta volilni davek omogoča, da prihajajo v kongres največji reakcionarji in burbonci z juga. Med temi reakcionarji se najbolj odlikujejo kongresnik Carl Vinson iz Georgije, avtor zakonskega osnutka za prepoved stavk; Martin Dies iz Texasa; Gene Cox in Georgije, ki je zadnjič v kongresu zahteval, da morajo biti vsi stavkarji vrženi v zapor; Hatton Summers, ki je šel še en korak dalj v svojem grmenju proti stavkam in je izjavil, da bi on posadil na električni stol vsakega stavkarja v "obrambnih" industrijah. In "obrambne" industrije so danes vse, pretežna večina tovarn.

Amerika kriva vdora v Sirijo!

Mussolini se tudi nekaj repenči

Berlin, 11. jun. — Nacijski tisk piše, da je Amerika nahujskala Angleže na ofenzivo v francoski Siriji. Predsednik Roosevelt je dal Angležem in francoskemu "izdajalcu" De Gaulleju svoj blagoslov. Amerika je bila poparjena, ko so Nemci pognali Angleže s Krete in dregnila jih je, naj se operejo v Siriji, da bodo imeli ameriški intervecionisti vsaj nekaj veselja . . . Amerika je torej soodgovorna za vpad v Sirijo.

Rim, 11. jun. — Benito Mussolini je včeraj po dolgem času spet govoril v radiu in je rekel, da je Amerika de facto že v vojni z osiščem, čeprav še ni legalno, ampak sodelovanje Amerike ne bo izpremenilo odločitve, dasi se lahko vojna zavleče za daljčasa. Osišče bo vseeno zmagalo! Med tem pa bo Amerika postala totalitarska država, bolj totalitarska kot je danes Italija ali Nemčija — in Roosevelt bo hujši diktator kot je kateri drugi v Evropi . . . Mussolini je tudi rekel, da pride večji del Grčije pod Italijo.

CHURCHILL ZAGOVARJA SVOJO BOJNO TAKTIKO

Dokler bo on na čelu vlade, bo udaril povsod prej ko čakal —

OBRAMBA KRETE SE JE IZPLAČALA

London, 11. jun. — Winston Churchill je včeraj pred kritično zbornico zagovarjal taktiko generalnega štaba na obtožbo, da je vrhovno poveljstvo po nepotrebnem zapravilo Kreto. Rekel je, da obramba Krete ni bila zaman, ker je zadržala Nemce in jim prizadjala večje izgube kot so jih pa imeli Angleži. Če bi Angleži nikdar ne okupirali Krete, bi bili lahko prihranili 15,000 mož in mnogo bojnih ladij ter letal z drugo opremo vred—ampak kje bi že bili Nemci danes? Tako pa so Nemci še vedno na Kreti, Anglija je pa med tem okupirala Mezopotamijo in zdaj je v akciji s svobodnimi Francozi vred v Siriji.

Churchill je poudaril, da njegova taktika je, da ne bo nikjer čakal, kadar vidi priliko za udar; tega se bo držal, dokler bo na čelu Anglije.

Vzrok, da je Anglija izgubila Kreto, je bil pomanjkanje letal. Načrt je bil, da čete na tleh sproti pobijejo nemške padalnike, ki pridejo iz zraka, ampak nacijski napad po zraku je bil močnejši kot je pa bila angleška letalska obramba. Kljub temu so Nemci izgubili čez 300 letal in 12,000 Nemcev je bilo ubitih na otoku, 5000 jih je pa utonilo v morju. Bitka je bila res zelo draga za Angleže, še dražja je pa bila za Nemce — in s tega stališča se je izplačala.

Dalje je Churchill poročal, da je bila angleška produkcija bojne opreme 50% večja v prvem četrtletju 1941 kot je bila v zadnjem četrtletju 1940 in čez šest mesecev bo Anglija vse drugače stala na bojiščih kot stoji danes.

Med tem pa bo Anglija izpostavljena težkim bojem in doživela bo še mnogo razočaranj, ampak Angleži so tega že vajeni in bodo vse prestali. Dobro bi bilo, če bi nekateri imeli malo več potrpežljivosti in ne bi vedno godrnjali in zahtevali pojasnil. Hitler ni sklical parlamenta, predno je poslal oklopnjačo Bismarck v morski grob—in tudi ni pozneje stopil pred zbornico, da se opraviči za izgubo Bismarcka . . .

Churchill je tudi rekel, da nasprotuje ustanovitvi nekakšnega nadzorovalnega meddominijskega kabineta, kajti čim več bo odgovornih odborov, tem več bo zmešnjave in tem manj odgovornosti, ko se bo drug zanašal na drugega.

Debata v zbornici se nadaljuje.

Mestni delavci dobili zvišanje

Youngstown, O. — Tukajšnja mestna vlada je na pritisk Utility Workers unije CIO zvišala plače 180 vodovodnim delavcem. Zvišanje znaša $10 na mesec za one s stalno plačo in 15 do 17 centov na uro za delavce, ki so plačani na uro.

Domače vesti

JPO dobil dovoljenje od vlade

Chicago. — Vincent Cainkar, predsednik slovenske sekcije Jugoslovanskega pomožnega odbora in podpredsednik Jugoslovanskega pomožnega odbora v Ameriki, je 10. junija prejel od državnega departmenta v Washingtonu dovoljenje za nabiranje denarnih prispevkov po JPO za podporo prizadetim v stari domovini.

Vesti iz Detroita

Detroit, Mich. — Dne 5. junija je tu umrl Joseph Božič, star 55 let in rojen v Sv. Križu pri Litiji na Dolenjskem. Tu zapušča ženo, dva sinova, štiri hčere in sestro. Bil je član društva 518 SNPJ in njegov civilni pogreb se je vršil 7. junija ob velikem spremstvu.

Iz Pennsylvanije

Forest City, Pa. — Frank Leben mlajši, član društva 124 SNPJ in 27 SSPZ, je bil poklican v vojaško službo v New Jerseyju, kjer je bil uposlen. — Iz tukajšnje srednje šole je te dni graduiralo 76 slovenskih učencev in učenk.

Naši bolniki v Minnesoti

Duluth, Minn. — V tukajšnji bolnišnici St. Mary's se nahajajo: Pavlina Bizel iz Eveletha, članica SSPZ, G. Lah z Elyja in F. Miroslavič, članica SSPZ iz Dulutha. — Vreme je tu deževno in mrzlo.

Clevelandske vesti

Cleveland. — Dne 9. junija zjutraj je Frank Fortuna, star 18 let, v nekem prepiru z očetom zagnal zadnjemu steklenico v glavo s takšno silo, da se je oče John Fortuna zgrudil na tla in na mestu umrl. Prišla je policija in odvedla fanta, kakor tudi njegovega starejšega brata Johna v zapor. Nesrečni oče je bil star 48 let. — Istega dne je umrla Uršula Blatnik, roj. Urbančič, stara 65 let in doma iz Zafare pri Žužemberku na Dolenjskem. Zapušča drugega moža, osem sinov in hčera ter 12 vnukov.

Hitler navija Stalina z novimi zahtevami

Nemške divizije strašijo na meji

Stockholm, 11. jun. — Tukajšnji diplomatični krogi pravijo, da so v teku večje nacijske vojaške demonstracije ob meji Sovjetske unije z namenom, da Hitler izsili iz Stalina nove ekonomske in politične koncesije. Opazovalci so mnenja, da se Stalin zelo trudi za dosego kakšnega kompromisa, ker se bi rad izognil vsakemu konfliktu v tem času.

Kaj prav za prav hoče Hitler od Rusije, ni natančno znano tukaj, znano je pa toliko, da so v Moskvi privolili v nove ekonomske zahteve že pred dvema tednoma, nato pa je Hitler čez noč prišel z novo zahtevo, katera je zelo resnega političnega pomena. Ta zahteva ni še znana, vendar domnevajo, da Hitler hoče imeti prost prehod preko južne Rusije na Kavkaz, odkoder bi rad prišel čez Perzijo Angležem za hrbet v Mali Aziji.

Vest se glasi, da Hitler hoče imeti hiter odgovor iz Moskve — med tem pa je postavil celo vrsto vojaških divizij ob ruski meji od Črnega morja do Finske, s katerimi namerava ostrašiti Stalina, da se čim prej poda.

V Moskvi se na vse načine mučijo, da bi zavlekli vso stvar toliko časa, da se ojačijo Angleži s pomočjo Amerike in udarijo Hitlerja s kakšnim večjim porazom. Stalin vsekakor iskreno želi, da bi Hitler zdaj navalil na Anglijo in za letos pozabil na Rusijo . . .

PREMOGOVNI OPERATORJI NA JUGU SE PODALI

Pristali so na priporočilo spravnega odbora

KONEC RAZLIKE V PLAČAH

Washington. — Nevarnost nove stavke v premogovni industriji je minila, ko so se podali operatorji na jugu in sprejeli priporočilo vladnega spravnega odbora glede izenačenja plač med severom in jugom. Zdaj bodo tudi premogarji v južnih državah prejemali enake plače kakor v drugih državah, to je sedem dolarjev na dan.

Južni operatorji so se dolgo upirali zahtevi rudarske unije U. M. W. A., ki je zahtevala izenačenje plač med severnimi in južnimi premogovnimi polji. Rudarsko unijo so pri tej zahtevi podpirali tudi severni operatorji. Južni operatorji so insistirali, da mora biti na jugu 40c manjša plača, češ da bi pod izenačenjem plač ne mogli konkurirati.

Vladni odbor za izravnavo delavskih sporov v obrambnih industrijah pa je s statistiko dokazal, da je argument južnih operatorjev brez podlage. V svojem poročilu in priporočilu za izenačenje plač je citiral statistiko, ki pokazuje, da so produkcijski stroški na tono premoga osem centov nižji na jugu kot na severu; z odpravo razlike v plačah — zvišanje za 40c na dan — se bodo njih stroški zvišali le za tri ali tri in pol centa na tono premoga.

Tako je rudarska unija dosegla eno svojih glavnih zahtev — izenačenje plač med jugom in severom. S tem so bile plače premogarjem na jugu zvišane za $1.40, v severnih državah pa za en dolar na dan. Če bi spravni odbor v tej zahtevi ne bil podprl rudarske unije, bi skoraj gotovo prišlo do nove stavke, to je, če bi premogarji na severu ne hoteli sprejeti znižanja plač za 40c na dan. Pogodba, podpisana med unijo in severnimi operatorji pred nekaj tedni, namreč določa, da velja sedemdolarska plača na dan le tedaj, če unija izvojuje enako plačo tudi na jugu; v nasprotnem primeru se pa avtomatično zniža na plačo v južnih državah.

Spravni odbor pa ni podprl rudarske unije v drugih zahtevah. "V principu" je sicer podprl njeno zahtevo za plačane počitnice, toda je priporočal, naj unija letos ne insistira nanje radi potrebe večje produkcije premoga.

Tudi je ni podprl v zahtevi, da se odpravi sistem kaznovanja premogarjev za nečist premog.

Prodiranje v Sirijo se vrši povoljno

Nemški bombniki napadli Hajfo

Kairo, 11. jun. — Angleške in francoske svobodne čete so dosegle Damask, eno glavnih mest v Siriji in danes je v teku okupacija tega mesta. Druge kolone, ki prodirajo proti Bejrutu, so naletele na odpor, ki pa bo kmalu zlomljen.

Med tem so angleške bojne ladje izkrcale moštvo na obrežju Lebanona, na severni strani Bejruta z namenom, da zaprejo pota v glavno mesto od nasprotne strani.

Včeraj so se pojavili nemški bombniki nad Sirijo in poskušajo ovirati prodiranje Angležev in svobodnih Francozov, toda angleška zračna sila jih odbija. Nemci so iz zraka bombardirali Hajfo v Palestini, glavno luko, v katero prihaja olje iz iraškega Mozula.

CIO zahteva volitve pri Inland Co.

Jeklarska družba izplačala $170,000 zaostalih plač

Pittsburgh. — Jeklarska unija unija CIO je pri zveznem delavskem odboru vložila prošnjo, da odredi tovarniške volitve v jeklarnah Inland Steel Co. v Indiana Harborju, Ind. V teh jeklarnah dela okrog 12,000 delavcev, 10,000 od katerih je organiziranih, pravi unija.

Nekaj dni prej je jeklarska unija vložila sličen apel pri zveznem delavskem odboru za volitve v jeklarnah Bethlehem Steel Corp. v Johnstownu, Pottstownu, Rankinu in Leetsdalu, Pa., in v dveh manjših tovarnah te družbe v Los Angelesu.

Istočasno je naznanil John Mayo, podpokrajinski organizatorični direktor v Youngstownu, O., da je Youngstown Sheet & Tube Co. izplačala $170,000 na zaostalih plačah 260 delavcem, ki so izgubili delo po stavki v "malem jeklu" leta 1937. Delavski odbor je potem odredil, sodišča pa potrdila, da mora družba te delavce odškodovati na zamujenih plačah.

Mayo je tem delavcem svetoval, naj vložе kolikor mogoče od tega denarja v zvezne obrambne zadolžnice kot v zahvalo za ameriško demokratično formo vlade. Rekel je, da je kaj takega—protektiranje delavcev po vladi—mogoče le v demokraciji.

Šikaniranje pri Fordu razgaljeno

Žrtve nastopile na preiskavi delavskega odbora

Edgewater, N. J.—Na preiskavi, ki jo vodijo zastopniki zveznega delavskega odbora o protidelavski politiki v tukajšnji Fordovi tovarni, je nastopilo že več delavcev, ki so izpovedali, da so bili odslovljeni, ker so bili osumljeni unijskih simpatij. Prej so bili smatrani kot dobri delavci in tudi promovirani, kot hitro so bili pa osumljeni unijskih simpatij, so pa naenkrat postali "nesposobni" in bili vrženi na cesto.

Vodstvo tukajšnje Fordove tovarne je našlo razne pretveze za odslovitev. Če jih ni bilo, je pa samo poskrbelo za pretveze. Najobičajnejši "trik" je bil, da je bil zaznamovani delavec obdolžen, da je poškodoval predmet, na katerem je delal in bil takoj odslovljen. V resnici je za poškodbo poskrbela kompanija. Neki delavec, po imenu Walter Hughes, je bil vržen na cesto po 20 letih službe, češ da ni jekla. Ko je potem vprašal za ponovno uposlitev, mu je načelnik "service" departmenta (špionaže in terorizma) dejal: "Če mi dokažeš, da se boš držal od unije, boš dobil delo," toda Hughes ni dobil dela nazaj. Preiskava se vrši že nad štiri tedne in je že razgalila Fordov terorizem med delavci.

Vozniki v Minneapolisu prestopili v CIO

Minneapolis, Minn., 11. jun. — Tukajšnja unija voznikov, močna organizacija, ki je pod vodstvom znanih bratov in radikalcev Myles in Vincent Dunne, je sklenila, da pusti Ameriško delavsko federacijo in prestopi v CIO. Sklep je bil izvršen naglo na seji in predlog je šel na glasovanje brez vsake debate, kar je povzročilo veliko nezadovoljnost v uniji. — V istem času (9. junija) so se vršile v Minneapolisu občinske volitve in za župana je bil izvoljen Marvin L. Kline, reakcionarni republikanec, ki je med kampanjo grozil, da bo "očistil mesto unijskih raketirjev in komunistov." Delavski kandidat za župana T. A. Eide je ostal v manjšini za okrog 5000 glasov.

40,000,000 AMERIČANOV SLABO HRANJENIH

Boljša dieta potrebna za narodno obrambo

IZJAVE VEŠČAKOV

Washington. — Na konferenci o narodni prehrani za obrambo so razni veščaki v prehrani poudarjali, da je v Ameriki 40 milijonov ljudi slabo hranjenih ali podhranjenih. Govorili so o balanciranih dietah in vitaminih, ki so potrebni slehernemu v zadostni količini in pravilni kakovosti, da se telo uspešno upira raznim boleznim in da je človek zmožen svojega dela.

Govorniki, večinoma visoki vladni uradniki, so priznali, da je zdravstveno stanje velikega dela ameriškega naroda na zelo nizki stopnji. Podpredsednik Združenih držav Henry Walace je rekel, da "najmanj 40,000,000 ljudi v Združenih državah trpi radi zelo slabe diete. Kadar v groceriji potrošite samo pet centov za kosilo ene osebe, je zelo težavno, razen če ste treniran dietik, da kupite potrebščine z dovolj hranilne vrednosti, ki bo dajala potrebno energijo, ne da bi pri tem govorili o pravilni kombinaciji mineralnih snovi, protinov in vitaminov."

Wallace, bivši poljedelski tajnik, je tudi dejal: "Znano nam je, da je najmanj tri četrtine ameriškega prebivalstva, ki nimajo, kar bi lahko imenovali dobro dieto."

Generalni brigadir Lewis Hershey, pomožni načelnik zvezne naborne administracije, je rekel, da ogroža narodno obrambo velika plast ljudi z nizkimi dohodki, ki so vsled tega podvrženi stalnemu napol stradanju. "Naše zdravstveno stanje je tako, da nas je lahko sram kot naroda," je dejal general Hershey. In on že ve, kaj govori. Od vsakega milijona vpoklicancev za vojaško službo je 400,000 izvrženih radi fizične slabosti ali hib. "Najbrže ena tretjina teh trpi na raznih telesnih hibah, ki direktno izvirajo iz slabe hrane."

Paul McNutt, zvezni administrator socialne zaščite, pa je citiral statistična poročila, ki govore, da je dolga depresija pustila za sabo milijone ljudi "brez iniciative in zanimanja." Žigosal je kritike vlade, ker se zanima, da nekoliko olajša položaj podhranjenih slojev, ni pa omenjal znižanja apropriacij za WPA, vsled česar bodo tisoči izgubili še to svojo borno eksistenco.

McNutt je navedel položaj v nekem okraju v Texasu. Oblasti tega kraja so priznale, da je leta 1938 "20% smrtnih slučajev nastalo radi nezadostne in slabe prehrane." Še trikrat slabše pa je v nekem okraju v volilnem distriktu kongresnika Diesa. McNutt je citiral poročilo, ki pravi, da je v tem okraju v zadnjih petih letih podhranjevanje vsaj deloma odgovorno za 60% smrtnih slučajev.

Visoke vladne osebnosti in drugi veščaki v dieti so dobro orisali problem prehrane in nizkega zdravstvenega stanja velikega dela ameriškega prebivalstva. Iz njih govorov je razvidno, da je vzrok temu slabo razdelitev narodnih dohodkov — preveč na eni strani in premalo na drugi strani, kjer je večina ljudi. Niso pa podali nobenega programa, ki bi vodil iz tega slabega položaja.

PROSVETA
THE ENLIGHTENMENT
GLASILO IN LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE
Organ of and published by Slovene National Benefit Society

Naročnina za Združene države (izven Chicaga) in Kanado $6.00 na leto, $3.00 za pol leta, $1.50 za četrt leta; za Chicago in Cicero $7.50 za celo leto, $3.75 za pol leta; za inozemstvo $9.00.

Subscription rates: for the United States (except Chicago) and Canada $6.00 per year, Chicago and Cicero $7.50 per year, foreign countries $9.00 per year.

Cene oglasov po dogovoru.—Rokopisi dopisov in nenaročenih člankov se ne vračajo. Rokopisi literarne vsebine (črtice, povesti, drame, pesmi itd.) se vrnejo pošiljatelju le v slučaju, če je priložil poštnino.

Advertising rates on agreement.—Manuscripts of communications and unsolicited articles will not be returned. Other manuscripts, such as stories, plays, poems, etc., will be returned to sender only when accompanied by self-addressed and stamped envelope.

Naslov na vse, kar ima stik z listom
PROSVETA
2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Illinois

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

Datum v oklepaju na primer (June 30, 1941), poleg vašega imena na naslovu pomeni, da vam je s tem datumom potekla naročnina. Ponovite jo pravočasno, da se vam list ne ustavi.

138

Stavka, ki ni več stavka

Kadar pride tako daleč, da glavni odborniki CIO sami izjavljajo, da niso odobrili niti dovolili neke stavke in sami kličejo delavce nazaj na delo, tedaj je jasno kot beli dan, da ta stavka ni več stavka, ki je bila delavcem potrebna, da si izboljšajo plačo ali druge pogoje.

To se je zgodilo v Inglewoodu, Calif., kjer je pred enim tednom zastavkalo 12,000 delavcev v tovarni za izdelovanje bombnikov — najpotrebnejšega pripomočka za obrambo Amerike in Anglije. Šlo je za mezdni povišek in sporna zadeva je bila pred vladnim posredovalnim odborom, a še predno je odbor rešil zadevo, so lokalni voditelji unije oklicali štrajk — kljub temu, da so prej obljubili, da delavci ostanejo na delu, dokler posredovalni odbor ne poda svojega odloka.

Prišlo je torej tako daleč, da so bili lokalni odborniki unije javno ožigosani po vodilnem odborniku unije CIO kot komunistični hujskači, nato pa suspendirani iz organizacije. Skrajni čas je bil, da je odgovorno vodstvo izpregovorilo energično besedo in storilo energičen korak! Skrajni čas je bil, da sta glavni predsednik CIO in direktor oddelka za letala pri avtomobilski uniji CIO stopila na prste — komunističnim saboterjem, ki pod zakloniščem poštenega unionizma izrabljajo delavce za svoje zločinske cilje.

Požrešni delodajalci izrabljajo komunistično sabotažo proti delavcem in proti Rooseveltovi vladi — komunistični saboterji pa izrabljajo kapitalistično požrešnost pod pretvezo, da se tepejo za večje plače delavcev, pa hujskajo delavce v stavko, dasi so danes razmere takšne, da delavci v vojnih industrijah lahko dobe s posredovanjem skoro vse, kar zahtevajo. Komunistom ni prav nič za delavske koristi; njim je le za to, da na vse mogoče načine ovirajo proizvodnjo potrebščin za obrambo in s tem pomagajo Hitlerju.

Iz tega je jasno, da stavka, kakršna je bila v Inglewoodu, ni bila stavka, temveč sabotaža — najgrša, najsramotnejša in najbolj zločinska zloraba poštene stavke in pravice do stavke! Dolžnost delavcev je, da prvi javno obsodijo zlorabo te vrste, kajti resna nevarnost je, da jim bodo komunisti diskreditirali in dokraja uničili s težkimi mukami in po dolgih bojih pridobljeno pravico do stavke!

Slepomišnikom v resnem času

V resnih in težkih časih smo in ne pride nam na misel, da bi zbijali šale na račun te ali one osebe samo zaradi šale, kajti dnevi so preresni. Včasi je potrebno, da se gredoč ozremo s ceste v jarek in si privoščimo šalo nad ljudmi, ki se ne premaknejo niti za las s svojega večnega ležišča v jarku, zabavljajoč na mimoidoče, ampak danes ne bo šale niti v tem primeru.

V mislih imamo našega starega brata Trunka, kateremu ni prav, kadar Prosveta tu pa tam sune "fathra" Coughlina zaradi njegovega apizarstva in petokolonstva. To delamo tudi z drugimi irskimi "fathri," katerih je cela vrsta v Ameriki in ki navdušeno tolčejo po velikem apizarskem in petokolonskem bobnu. Naša glavna naloga danes je pobijanje sovražnikov demokracije, pa naj so kdor koli in kar koli.

Brat Trunk pa smatra, da mi sujemo Coughlina samo zato, ker je "father" in to svoje prepričanje v svojem otročjem stilu na dolgo in široko podčrtava. To pa ni res. Saj Trunk skrbno prečita sleherno vrstico v Prosveti, torej lahko vidi, da so predmet kritike v naših člankih že precej časa le apizarji, petokolonci in drugi zavirači pomoči za Anglijo in potrebne oborožene pripravljenosti za Ameriko — pa naj so to ateisti, socialisti, komunisti ali katoliški župniki. Yes, brat Trunk, danes nam je ateist, ki je apizar, prav tako priskuten, kakor nam je "father" Coughlin!

Zdi se nam, da Trunk izvaja svoj sklep iz tega, ker pišemo besedo "father" v ušescih. To pa delamo zaradi tega, ker je "father" angleška beseda in angleške besede v slovenskem besedilu — razen imen oseb, krajev in organizacij — pišemo navadno v ušescih.

Zanimivo je to, da brat Trunk ne vidi rad

(Dalje v sadaji koloni.)

Glasovi iz naselbin

Naši pikniki na farmi SNPJ

Cleveland, O.—V nedeljo, dne 15. junija, se bo vršil velik piknik društva Vipavski raj št. 312 SNPJ na izletniških prostorih S. N. P. J. Ker sem dober prijatelj Vipavcev, z veseljem rečem in zapišem dobro besedo za njih društvo. Saj sem vendar trden Krašovec, doma s Krasa, torej njihov sosed še iz starega kraja, sedaj pa sem njihov sosed tukaj. S sosedi je treba vedno biti v dobrih odnošajih. Mnogokrat pa se spoprimemo na balinišču tako, da se vse trese, balince pa silijo k balincu.

Tretji vzrok, da Vipavcem in njih društvu pomagamo, je ta, da se oni vselej radi udeležijo naših prireditev. Obljubili so nam, da pridejo na oba klubova piknika, to je na 6. julija, ko priredita piknik klub 27 JSZ in zbor Zarja, potem pa na 13. julija, ko se vrši piknik kluba 49 JSZ. Oba ta dva piknika se bosta obdržavala na zadružnih prostorih SNPJ.

Gotovo je, da bo postrežba prvovrstna na vseh teh piknikih. Uljudno ste vabljeni vsi, da se udeležite nedeljskega piknika društva Vipavski raj SNPJ, potem pa tudi ostalih dveh. Torej na veselo svidenje v nedeljo, dne 15. junija na pikniku društva 312 na farmi SNPJ! Vabljen je tudi Filip Godina, stara vipavska korenina, da pride, da se spoprimemo na balinišču.

Klub št. 27 JSZ je dosedaj še vselej imel veliko udeležbo na svojih piknikih. Zabave je bilo obilo za vse in razpoloženje imenitno. Zato pa pridite tudi na letošnjega in se zabavajte z drugimi številnimi prijatelji. Ne smemo pozabiti, da na tem pikniku bo pela Zarja, ki jo vselej radi poslušamo. Upam, da se vidimo na vseh teh prireditvah tam zunaj v prosti naravi!

Anton Jankovich. 147.

Novice iz Wyominga

Kemerer, Wyo. — Ko pišem te vrstice, dne 7. junija, dežuje že 14 dni vsak dan. Pa tudi drugače imamo še vedno hladno vreme in se ni treba bati, da se bi človek znojil v wyominški vročini, ker je ni; še celo za debele ljudi je ravno prav.

Tukajšnji rovi obratujejo po dva do tri dni v tednu, tako da se nam rudarjem ni treba bati prevelikega zaslužka radi vojne pripravljenosti. Smo pač v dobi strojne produkcije in lahko v par dneh naredimo toliko, za kar je pred leti vzelo teden dni. Draginja je pa z vsakim dnem večja in vse izgleda, da bodo šle cene še višje. Torej se nam delavcem ni treba bati, da bi postali bogati. Pa kaj hočemo, ker živimo v teh razburkanih časih. Svetovni preobrat prihaja počasi, ampak gotovo.

Kljub temu se lahko počutimo srečne, ker živimo na ameriških tleh, kjer uživamo svobodo. Lahko se tudi svobodno izražamo in povemo svoje misli ter prepričanje. Človek pač ne ve, kaj izgubi, kadar izgubi svobodo; to spozna šele potem, ko je prepozno. Delujmo z našim predsednikom roka v roki za poraz diktatur in za odpravo sužnosti vsepovsod. Živela svoboda in demokracija, diktatorjem pa skorajšnji pogin!

Anton Tratnik. 267.

Še o zapadu

Elizabeth, N. J. — Najprej se želim zahvaliti uredništvu Prosvete za popravke v mojih dopisih, kajti v hitrici se človeku vrine mnogo napak v pisavo. Uredništvo nam vse lepo priobči, namreč kar je za javnost. Upam, da z mojimi dopisi ne bo nihče užaljen.

V tem dopisu bom nadaljevala z opisom naselbine Leadville, Colo., kakor je bilo tam pred mnogimi leti. Neko jutro sem opazila, da se sosed pripravlja k setvi solate. Ni bila moja navada, da se bi z njim razgovarjala. On je bil oskrbnih Slovenskega doma na Elm st. Pričel je sejati, kar pride neka žena po aleji in ga vpraša, čemu danes seje solato, mar ne ve, da je praznik vnebohoda. Možakar jo je pogledal, potem pa odvrnil, češ, če je vnebohod, je to pač olrajt, videla bo, kako bo solata rastla in molela svoje liste gor za Kristom.

Z dotično ženo sva se dobro nasmejali, oče sejalec pa se je hudomušno namuzal. Možak je bil dobre volje in vesele narave. Zgodilo se je, da je na njegovem vrtu res vse lepo uspevalo.

Tisti oskrbnik Slovenskega doma je naredil tudi vino iz suhega grozdja. Imel je velik prostor. Tja so tudi prinesli umrle člane od raznih jednot. Navadno je pokojni član ležal v domu po eno noč in skoro vsak pogreb se je vršil iz dvorane. Pogrebne obrede sem slišala v naše stanovanje, ker smo stanovali zraven dvorane.

Za časa mojega bivanja tam se je vršila le eno veselica. Sedaj imajo vse drugače in tudi več veselic. Kakor sem že zadnjič omenila o stavki, so v času stavke ljudje premišljevali, ali se naj izselijo v druge kraje ali naj ostanejo. Moja brata sta bila užaljena in sta nam svetovala, naj se nikar ne selimo in naj ostanemo skupaj. Ampak moj mož je nameraval, da se po vojni vrne v svoj rojstni kraj k staršem, ker je imel v načrtu, da ostane na domu.

Spravili smo našo ropotijo skupaj za odhod na dolgo potovanje v oddaljeno Pennsylvanijo. Sestra mi je pisala iz Denverja, naj nikar ne gremo v Penno. Prav je pisala; to je tudi bilo proti moji volji, kajti lahko se marsikaj izgubi, težje pa je stvari kupiti. Brata sta se težko podala in privolila. Prišel je čas ločitve. Dne 8. avgusta smo vse uredili, večinoma pustili tam, ostalo pa na postajo in od tem v Pittsburgh. Ločitev od mojih ljubljenih bratov je bila pač težka. John je jokal kot otrok, Jack se je vzdržal, a vsi trije smo bili žalostni. S seboj sem imela otroka, ki je bil star osem mesecev, katerega sta moja brata zelo ljubila in večkrat pestovala, pa tudi dete je oba ljubilo.

Čas ločitve je naglo prišel. Vzeli smo slovo od prijateljev in znancev ter sosedov. Vsi smo bili ob ločitvi žalostni. Bernard in njegova žena sta bila botra najini hčerki in tudi onadva sta nerada videla, da odpotujemo. Z njimi smo si bili dobri prijatelji. Mrs. Bernard je že umrla, blag ji spomin. Tudi moj brat John je umrl, še leta 1918; pobrala ga je influenca v Leadvillu. Jakob je ostal v bolnišnici, ker je bil istotako bolan. Bolničarka mu je povedala, da je brat umrl. Dejal je, naj telefonira v Denver J. Peketzu, ki je uredil pogreb, da je bil moj brat prepeljan v Denver, kjer je bil pokopan poleg sestre, ki je tam umrla 14 dni prej. Oba počivata skupaj na enem pokopališču. Bila sta rada skupaj v življenju, dvakrat je k njej prišel iz stare domovine. Ona je bila naša polsestra, ali v sestrski ljubezni edina. Sedaj oba počivata v Denverju. Jack je odšel nazaj v staro domovino, tako sem ostala sama z mojo družino v tej bogati deželi. **Agnes Pasarich.** 540.

Naši prijazni obiskovalci

West Middlesex, Pa. — Dne 24. maja so me telefonično obvestili, da naslednji dan, to je 25. maja, nas obiščejo Clevelandčani. In res, ob 11. dopoldne sta se pri nas ustavila dva avta z našimi prijatelji. Ako pa bi bil vedel, da pride z njimi tudi gospod Papež, bi bil razobesil barjak, tako da bi bil bolj časten sprejem, pa so se morali zadovoljiti z navadnim sprejemom.

Seveda, s clevelandskim Papežem je bila tudi njegova žena in hčerka, ki je pa že zaročena in 5. julija bo svatba. Tudi nas so povabili, naj pridemo na ženitovanje in mi smo obljubili, da prideme, če ne bo deževalo. S Papeževimi so bili tudi stari bečlarji, ki so še fantje, namreč Frank Francelj in John Štrekal, pa tudi žena in sin Jožeta Štrekala ter Heglerjev sin. Gotovo so vedeli, da se pri nas po domače pravi pri Bertu, toda ne točimo drugega ko vode in mleko, ampak ta pijača ne ugaja v vročini; še mene rad trebuh boli po njej. Pa so kar s seboj pripeljali v škatljah ječmenovca, ki se je imenitno prilegel zlasti meni, ker mi je poplaknil ves farmarski prah iz grla.

John Štrekal je želel, da me spozna zaradi mojih dopisov v Prosveti, ki jih rad čita, kakor je rekel. Včasih se tudi dodobra nasmeje mojim izvajanjem v dopisih, pa mu dokaj odleže, "kakor bi vzel dozo medicine." Rekel je, da bi me bil rad videl lani, ko so me Minnesotčani obiskali in ko sem imel zadaj raztrgane hlače, spredaj so pa palci moleli iz čevljev, tako da sem bil v silni zadregi in nisem vedel, kako bi stal, da si bi ohranil svojo dostojnost. To je res bilo zelo funny.

Papeževa žena je rekla, da ji naj dam najprej kvoder, potem bo šele hvalila našo farmo. Kmalu nato so se pripeljali še Grmovi in razgovorov je bilo dovolj, vmes smo pa pridno praznili ječmenovec iz škatelj. Nato smo se vsi skupaj odpeljali v Slovenski dom. Pričelo se je tretanje, pogovori in petje. V taki družbi gre čas hitro naprej. Kmalu se je stemnilo. Poslovili smo se od vesele družbe, jim želeli srečno vrnitev v Cleveland in pa skorajšnje svidenje.

Nahajamo se v pikniški sezoni. Upam, da bo šlo po sreči, tako da se bom prvega letošnjega piknika lahko udeležil dne 4. julija v Girardu, Ohio. To bo piknik in ohijski dan SNPJ, ki ga prirejajo skupne federacije društev SNPJ v naši državi. Kdo bi izostal od take prireditve! Izvajal se bo obširen in dober program, nastopili bodo dobri govorniki, postrežba bo na razpolago za vse v mehki in trdi obliki, okusnega prigrizka pa seveda tudi ne bo manjkalo. Imeli bomo spet lepo priliko, da se sestanemo z mnogimi prijatelji in znanci. Torej na prav veselo svidenje 4. julija v Girardu v parku Avon, kjer se bo ta slavnost vršila!

Dne 7. junija je naš mladinski krožek št. 21 SNPJ imel veselico v Slovenskem domu. Udeležba je bila velika in vladalo je splošno veselje ter zadovoljnost. Še celo iz Pittsburgha se je pripeljala šestorica nalašč na to zabavo. Bili so to Klune z ženo in hčerko, John Fabec s sestro in John Ujčič. Klune vodi tam trgovino in je rekel, da je ob odhodu deževalo tako, da se je kar kadilo, a to jih ni ustavilo, da ne bi izpolnili svojega načrta. To je bil njegov prvi obisk v tej naselbini. Pred leti se je sicer enkrat peljal skozi naše mesto, ampak takrat še ni bila šaronska naselbina tako znana v javnosti kot je danes. Zato je želel, da nas obišče ob priliki naše mladinske veselice.

Rojak Klune je povedal marsikaj zanimivega o sedanjem sistemu, razmerah in pa o vojnih problemih. Iskrena hvala Pittsburžanom in vsem ostalim za poset mladinske zabave. Dne 8. junija smo pa pri našem društvu 262 SNPJ volili delegata. Izvoljen je bil naš društveni tajnik Frank Stambol, namestnik pa podpisani.

Anton Valentinčič. 262.

O slavju društva št. 6 SNPJ

Sygan, Pa. — Pri društvu št. 6 SNPJ je bil izvoljen za delegata tajnik John Virant, za namestnika pa Frank Pustovrh. Rudolf Kramžar, ki je bil pobit v rovu, se nahaja v bolnišnici St. Francis v Pittsburghu.

Udeležba na slavju društva Bratstvo št. 6 SNPJ dne 30. maja je bila zelo velika. Četudi so bili prostori dvorane povečani, so bili polni občinstva. Videlo se je, da je bilo občinstvo dobro razpoloženo. Vsak si je ob prihodu želel ogledati stavbo in vsi so se strinjali, da je lepo urejena. Društvo Bratstvo je dobilo vse priznanje za predelani dom. Zlasti je lepo urejeno novo kegljišče, ki se je občinstvu tudi dopadlo.

Slavnostni program se je lepo završil. Vsi govorniki so poudarjali, da je naš Društveni dom lepo poslopje, ki odgovarja našim razmeram in potrebam in društvo je pač lahko ponosno na svojo zgradbo. Društvo Bratstvo se iskreno zahvaljuje vsem posetnikom slavja. Uspeh je bil dober, zahvala za to pa gre vsem, ki so prišli od blizu in daleč ter prisostvovali otvoritvenemu programu. Prišli so člani od društva 106 iz Imperiala in od št. 88 iz Moon Runa, ki so imeli najete avtobuse. Iskrena hvala vsem. Govorniki na slavju so bili prvi podpredsednik SNPJ br. Vidrich iz Johnstowna, Mike Kumer iz Universala, predsednik federacije zapadne Penne Anton Čipčič ter Milan Medvešek in Louis Zorko iz Clevelanda. Vsi govorniki so čestitali našemu društvu k lepemu napredku in uspehu.

Omeniti moram, da v nedeljo, dne 22. junija, se bo vršila velika proslava pennsylvanskega dneva SNPJ v Strabanu, Pa., v Drenikovem parku. Uljudno ste vabljeni vsi, da se v velikem številu udeležite. **Lorenz Kaučič.**

Irski premier Eamon de Valera, ki je protestiral proti nameravani konskripciji Ircev v Severni Irski, ki spada pod Anglijo.

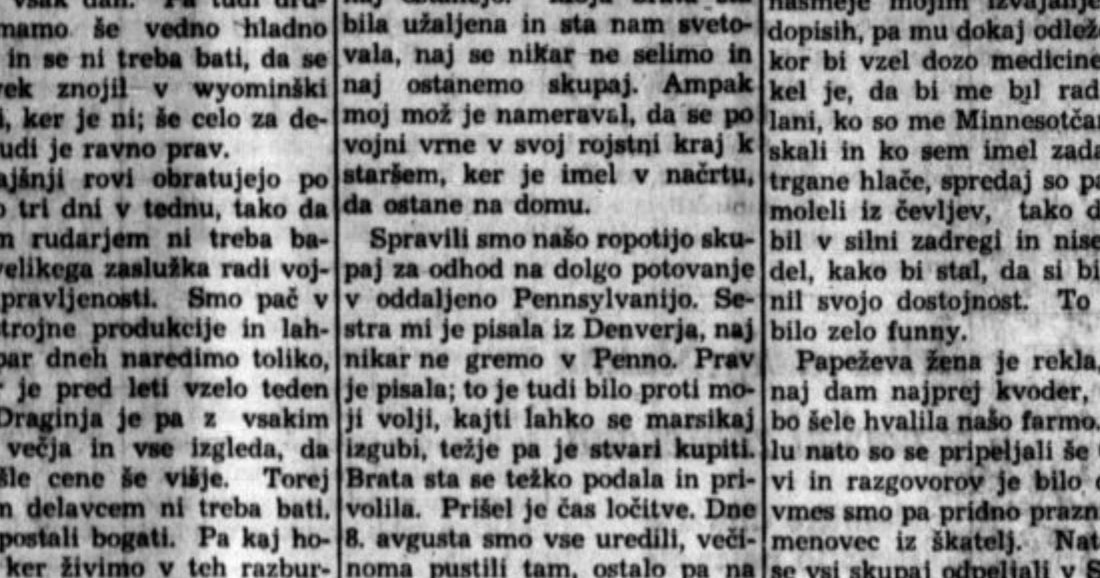

Skupina zastopnikov časnikarske unije CIO in časopisne agencije United Press, ki podpisujejo kolektivno pogodbo.

Pismo iz Londona

(Izvirno poročilo Prosveti.)

— 13. maja 1941.

Bombe so res popolno in absolutno zlo. P... navadi imajo stvari dve strani: dobro in s... Ali bombe so tako peklenske, da imajo s... eno: slabo. Tako večkrat mislim, ko grem s... traj doli do avtobusne postaje. Ob poti je ... prej vrsta težkih, nerodnih viktorijanskih ... Neprijazne, grde, zidane iz rdeče opeke. M... me spreleti, ko pomislim, kako neprijetne m... rajo biti šele od znotraj. Ali nič jih ne ... spravilo z mesta: tam stoje trmasto, kljub... če vsemu. Bombe se jih niso niti dotaknile, ... da bi se spak ustrašile. Ali nižje proti po... je vrsta malih georgijskih hiš. Očarljivo ... gracijozno se dvigajo vse bele iznad zelen... vrta, pomaknjene daleč nazaj od ceste. O... in linije so preproste, lahkotne, čiste. Bo... je zadela v sredo teh hišič. Porušila je ... ostale pa potresla, da so zazijale globoke ra... ke. Okna so izrvana iz pročelij in zdaj so ... zadelali s papirnatimi lepenkami, ali z ... vzorčastim linolejem. Podleski in narcise ... to letos kakor vsa prejšnja leta po vrt... pred hišicami. Ali letos le, da povdarjajo ... žalost slike.

Westminster se mi je vedno zdel naj... del Londona. Ne radi parlamenta, ki mu d... sloves. Našla sem dostojanstveno ponižnost ... njegovih trgih, squarih, stavbah. Parlam... smo vajeni, da stoji tam, čeprav je bolj ... bolj nov in manj dostojanstveno ponižen ko ... nekatere druge lepote Westminstra. Ne, vsa ... lača parlamenta ni nova. Zidana je okoli ... rega, prastarega jedra: Westminster Hall ... zidovju in tramovju te dvorane je lepota, ... dicija, ljubezen za westminstrsko palačo. ... kot bi vrag hotel, bomba je padla na streho ... dvorane in zanetila ogenj med tramovjem. ... še dolgo, odkar niso štedili niti z denarjem ... ti s časom, da so rešili les črva, ki ga je r... dal v prah. Zdaj pa ta ogenj! Spet niso ... dili s trudom, da bi ga pogasili. Ali škoda ... narejena. Vendar pravijo, da se bo dala po... viti. Če ne doleti Westminster Hall še ... hujšega v bodoče. Tam poleg je popolnoma ... porušena poslanska zbornica. Te izgube n... bog ve kako ne obžaluje: bila je tako in ... premajhna za današnje razmere, kurjava ... ventilacija v njej sta bili slabi, akustika ... ne veliko vredna. Danes se je parlament ... v novem domu — ne povedo nam, kje — ... poslovanje gre dalje neprekinjeno.

Ej, moj Westminster je veliko trpel, ... Preko ceste nasproti parlamenta je prav... prva njegova stavba: Westminster Abbey. ... soboto ponoči ji je ogenj uničil streho nad ... no ladjo. Plamteče tramovje je padalo okoli ... na "grob neznanega junaka". Danes sem ... pogledat ubogo Abbey. Od daleč in na hitro ... opaziš, da je imela tako usodno noč. Zi... stoji nepoškodovano. Zelena trata pred n... polna belih marjetic. Po poteh na trati je ... prestana procesija ljudi. Tiho pridejo, o... se po stavbi in spet odidejo. Bližje na trati ... opazim ne le belih marjetic, veter podi po ... in po zraku kosme črnega sežganega p... Mogoče jih je pripodil tam od one strani ... slanske zbornice. V kotih ob cerkvenem ... dovju je zmetanega na kupe, na metre v... kar je ostalo barvastih cerkvenih oknic. ... riženo in raztrgano svinčeno omrežje, ki v... še oklepa majhen košček barvanega stekla ... kor je vdelan dragulj v nakitju. Po večini ... je steklo padlo ven iz tisočev različno obl... nih svinčenih okvirčkov. Precej velik ... barvanega stekla opazim na kupu. Vzdign... ga proti solncu: stare, zakajene, z roko sl... gotske črke se pokažejo: into the joy.

Moja prijateljica je stanovala v Gray's I... Squaru. Ali ko je tam okoli postajalo pre... če, je preselila svoje pohištvo izven mesta. V... krat pa se vrne pogledat, kako je s stano... njem, če še stoji, ali če ga ni več. Pred d... sva se domenili, da se dobiva v njenem sta... vanju zgodaj dopoldne naslednjega dne. ... noči smo imeli divje čase. Zato zjutraj ni ... lahko priti v sredo mesta. Avtobus je v... povsodi samo ne po običajnih ulicah. Kon... sem le prišli v bližino tja, kamor sem ho... Izstopila sem iz avtobusa, mislila sem, tek... kaj korakov bom preje prehodila kakor ... vozila. Pa tudi hoditi tam doli ni bilo la... Ulice so bile polne požarnih strojev, ambul... "rescue parties", kaj vem, česa še vsega. N... tere so bile popolnoma zaprte za promet, d... ge le dejansko neprehodne. Kilometri ... galnih cevi so se vili vsepovsod. Dim og... in prah razvalin sta se mešala. Smrdelo je ... ožganem. Ne, tam kjer je stanovala prija... ca, ni bilo slabo. Sosednja hiša je pogor... Kjer je bilo njeno stanovanje, so se tu in ... na strehi pokazali ognjeni jezički. "Ali ...

(Dalje na 3. strani)

(Dalje iz prve kolone.)

svojih nemških in irskih kolegov med apiz... sovraži Hitlerja in nič mu ne prija Coughlin... va pohvala Hitlerjeve "svobodne" Hrvaške ... vzlic temu ga boli, če Prosveta javno žig... apizarske duhovnike. Čemu, ako je res de... krat kot pravi? Če mi lahko kritiziramo ... cialiste in ateiste, ki se valjajo po apiza... dlakah, čemu ne bi on lahko kritiziral apiz... duhovniških apizarjev in petokolonov, ki g... dijo v Ameriki pot hitlerizmu?

Čas je že, da ima brat Trunk malo možat... mnenja o svojih nekatoliških rojakih, če ... zmožen tega.

ovice starega kraja

ovenije

**LJENJA MLADIH
LJEV NA VASI**

ubljana, 28. februarja.
gu učiteljev iz vasi raz-
v "Učiteljskem tovarišu"
ipravnik in izvaja: Dan
se polnijo časopisni stol-
gotovitvami, da je treba
o šolo reorganizirati, u-
se novi predlogi o ljud-
kem zakonu, očita se u-
, da niso dovolj močna
na katero bi zidali stav-
. ljudsko-šolske vzgoje.
želeti, da bi vzgoja res
ajširše sloje slovenskega
Za najboljše nosilce te
a vasi se imenujejo kme-
vi. Gotovo, bi bili oni
poklicani, mladini vce-
ezen do rodne grude. Go-
je tudi, da se navadno
nečki sinovi kot učitelji
č oddaljujejo od občest-
i. Pisec razmotriva splo-
ne razmere na našem po-
nato nadaljuje: Mlad u-
peha iz dneva v dan na
lah, iz dneva v dan pa se
stopnjuje želja po lepih
večjih krajih. Zaželi si
draginjskega razreda.
i vsaj gostilniške hrane,
kmetih še te ne dobi. In
očaranje stopnjuje nje-
epenenje po bližini kul-
redišč. Mlad je in željan
a. V borbi za boljša me-
se le prerade upogibajo
e, kajti tudi to je neiz-
ojav današnjih časov.
bi pridržali mlade uči-
vasi? Mladi pisec sodi,
tanje ne bo izboljšalo z
kmečkih sinov na uči-
ker bodo tudi oni zade-
ake ovire. Stanje se bo
lo tedaj, ko se učiteljem
ne bo treba boriti z gmot-
rbmi, ko se bo njegovo
prizadevanje res pravil-
o in se učitelj ne bo vkle-
ke spone raznih načrtov.
vsa javnost podpirala u-
na njegovi vzvišeni poti
lajala opore, tedaj se ne
na vasi največkrat osa-
a v svojem delu. Vas
bil, ona pa bo kot dre-
močnih zdravih ljudi
ker bo imela srečnega
učitelja.
čiteljskem tovarišu," se
lašajo učitelji in učitelji-
pripovedujejo, kako sta-
Prav v tej številki či-
slednji bridki opis, ki ga
la učiteljica iz Lakovca
skih Toplicah.
eh in pol leta brezposel-
dobila Marjeta dekret.
emljevidov in več so na-
omačini in so nekako na-
našli drobno, skromno na-
ime "obljubljene deže-
, za višinski zrak in vi-
olnce bo menda kar pre-
o. Toda prva pot je ne
ozi solnce, temveč skozi
viharje. Prva pot v "pla-
aj"! Nekje v tem raju
hna, majhna kmečka ko-
o majhna, da ji je v bre-
s "Ljudska šola". Sicer
čini itak poznajo, tujci pa
okdaj "zaidejo" v ta skri-
ek "planinskega raja".
apuščen spominek je ma-
a. Odkar so jo počastili
zbojniki s svojim pose-
si kocica zamrežena okna.
na pa so kakor bolne, o-
i. Uporno in ljubosum-
račajo vsak najmanjši
žarek. Šolska izbica je
na kakor od težke bole-
s vegast je strop. Kakor
je podprt . . . starček tik
obom. Stene so razjede-
vlage kakor od rakastih
Od 8. do 16. ure je ta
5.80x25x2.60) natrpana do
a kotička. Edino udob-
nski zrak in solnce izgu-
a svoje pošteno ime, pa si
rjeta tudi sicer ne more
ti, saj je po tem delu ča-
e drugo delo. Vse dru-
dah poezije je kuhinja!
dar živi Marjeta tu, dela
upraviteljske posle je
na izrsevati v njej. O-
kuhinja (2.5x2.4x2.6 m)
jena proti severu, vse le-
v njej temačnost. V
je dimnik, ki zavzema
hinje je postelja. Sled-
v veliko napotje, saj se
vrata v sosednjo sobo odpirajo le na pol. K sreči je sosednja soba skoraj neuporabna. Široka je 1.90 m, in jo vso zavzemo dvoje vrat in dve navzkrižni okni. Peči v njej ni mogoče postaviti. Pisarna dobi svoj "čar" šele spomladi. Tla so položena kar naravnost na zemljo in tako se zgodi, da poganja iz špranj vsako pomlad osat. Seveda ima pisarna tudi pozimi svoj posebni čar. V kotu samuje velika razdrta krušna peč, stene pa se iskre kakor dvorci kraljice zime. Marjeta ni razvajen otrok, toda včasih ji je kar bridko pri srcu. Drugim bi bilo še huje, saj ima izjav na pretek, da ne bi želeli biti niti pokopani, še naslikani ne v takem "brlogu". Podgane in miši pa se kar izborno počutijo v njem in to je tudi tolažba . . . Svoj opis končuje menda učiteljica z naslednjim tolažilnim stavkom: V tem brlogu sem stanovala polnih pet let. Zdaj zidamo novo šolo.

**TRIJE NEVARNI
TATOVI PRIJETI**

Ljubljana, 28. febr.—Danes je ves dopoldan zasedal veliki kazenski senat, v katerem so pod predsedstvodm Ivana Kralja sodelovali Brelih, Lederhas, dr. Fellaher in Zorko. Sodniki so imeli pred seboj tuji imovini nevarno trojico že večkrat kaznovanih obtožencev. Bili so to znani specialist za tatvine koles 21-letni mehanik Leopold Omejc s Toškega čela, 26 letni kovaški pomočnik Ivan Hromc iz Podgorice in 30 letni soboslikar Viktor Zajc.

Obtožnica, ki jo je zastopal državni tožilec Lendovšek, je navajala celo rajdo tatvin, vlomov in eno razbojstvo. Omejcu samemu je pripadala obtožba za tatvino 11 koles. Hromcu je obtožnica očitala predvsem 3 vlome, in sicer pri Antonu Ježku, pri Zornu Martinu, ki ga je opravil skupno z že pokojnim Valentinom Sojerjem in spet sam pri Gregorju Koširju. Vsi ti vlomi so bili izvršeni v Hromčevem domačem kraju, kjer so mu bile razmere pri vaščanih prav dobro znane. Kakor sta glavna obtoženca Omejc in Hromc vsak na svojo pest kradla in vlamljala, tako sta včasih tudi skupaj delala: obtožnica je navajala štiri vlome, enega izmed teh pri Ivani in Mariji Bregar v Brinju sta opravila na prav razbojniški način. Omejc je Marijo davil za vrat in ji tiščal usta, da ni mogla kričati, drugi je pa pobral denar. Toda nasilna fanta to pot nista imela prida sreče kakor sicer, ker je bilo denarja le za silo pri hiši in se jima niti ni izplačalo, kar sta tvegala. Hromc pa je imel na vesti še en vlom, ki ga je opravil skupno s tretjim obtožencem Viktorjem Zajcem pri Jakobu Jancu v Brdnjah. Končno je obtožnica dolžila že Omejca, da je v nekem kazenskem postopanju proti Hromcu pred leti v sporazumu s slednjim lažno pričal, a Hromca je dolžila, da je Omejca k temu nagovoril.

V razlogih je obtožnica navajala, da se je Omejc s tem, da se je specializiral na tatvine koles, hotel kot mehanik osamosvojiti. Z malimi izjemami so vsi obtoženci skoro glede vseh točk obtožbe priznali krivdo. Kakor je bila razprava precej dolga, tako se je tudi posvetovanje sodnikov spričo številnih točk obtožbe, pri katerih je bilo treba presoditi mero krivde in mero povračila v obliki kazni, precej zavleklo.

Obsojeni so bili vsi trije, in sicer Leopold Omejc na 4 leta robije in 4 letno izgubo častnih državljanskih p r a v i c. Ivan Hromc na 5 let robije in 5 letno izgubo častnih državljanskih pravic, Viktor Zajc pa na 6 mesecev strogega zapora in 1 letno izgubo častnih državljanskih pravic. Medtem, ko si je Omejc pridržal zakoniti rok za premislek, ali bo kazen sprejel ali ne, in je Zajc prijavil le priziv zaradi previsoke odmere kazni, pa je Hromc, ki sta ga zagovarjala odvetnika dr. Maček in dr. Bruskovič, takoj prijavil revizijo postopanja zaradi izreka o krivdi in priziv glede previsoke odmere kazni.

PRVO DELO V VINOGRADIH

Novo mesto, 3. marca.—Letošnja dolga in precej ostra zima je delo v vinogradih nekoliko zakasnila. Dolenjski pregovor pravi, da sveti Valentin (14. februarja) ima ključ od korenin, in tedaj prične dolenjski vinogradnik tudi s prvim obrezovanjem trt. Toda letos je na dan sv. Valentina še ležal sneg tudi po rebrih, kjer so največ vinogradi, da z delom ni mogoče pričeti. Ko pa so topli dnevi z nekoliko odjuge stopili sneg, ko se je pričela zemlja sušiti in ko je sv. Matija razbil zadnje kose ledu, že hite vinogradniki v vinograde, da opravijo prva dela. Vinogradi se oživljajo z rezači, ki hite, da delo čimprej opravijo. Gnoj in kolje so že pozimi, ko je dobri sanenec lajšal vožnjo, po sicer težko dostopnih potih zvozili v vinograde, da je tako zdaj vse pripravljeno za nujna pomladna dela.

Ker je bilo lani slabo vinsko leto in so kazali vinogradi kaj žalostno sliko, si dolenjski vinogradnik v letošnjem letu obeta boljše letine, zato tudi z veseljem opravlja prva dela. Tudi delo na polju se bo kmalu pričelo, zato vsakdo hiti, da čimprej dovrši rez in tudi prvo kop v vinogradu, da se bo drugo delo lahko v redu izvršilo.

Tudi letošnja zima je naredila po vinogradih marsikje precej škode, ker je mnogo žlahtnih trt omrznilo, ki jih bo treba nadomestiti z drugimi ali pa, kjer je to mogoče, s pogrobanjem ostalih trt. Začetna dela v vinogradu so znak konca zime in prihoda zaželjene pomladi, ko se vzbuja novo življenje. Res je sicer mogoče, da še pade sneg in pobeli naravo, toda ne bo imel več trdne lege, ker ga bodo topli žarki kmalu pregnali. Pomladni sneg je gnoj revežev, zato se ga nikdo ne boji.

Praktičen šolar

Oče: Sinko, kaj pa počenjaš z razmnoževalnim strojem:

Sinko: Za kazen moram napisati 50 krat:

"V šoli moram biti priden," pa sem vzel stroj da pojde hitreje.

•

Pred domačim sodiščem

Mož — Danes mi je šef odpovedal službo.

Žena: Ali si kaj storil?

— Prisegam, ti da nisem še nikoli nič storil.

Čigav je Lovrenc Košir?

Med Angleži in Nemci se je vnela zanimiva pravda o tem, kdo je iznašel poštno znamko

V nekem nemškem strokovnem listu smo pred časom čitali trditev, da je bil naš rojak Lovrenc Košir, ki je bil kot namestnik državnega knjigovodje od leta 1848 dalje uslužben pri avstrijskem trgovinskem ministrstvu na Dunaju ter je bil iznajditelj poštne znamke—Nemec. Pisec članka očita Angležem "duševno tatvino in nesramno predrznost, da si lastijo idejo o poenostavljenju poštne reforme in zamisel poštne znamke. Kakor tudi se pisec z vso gotovostjo postavlja na edino pravilno stališče, da je "oče" reforme in poštne znamke bil naš rojak Lovrenc Košir, toda nikakor ne moremo priznati njegove trditve, da bi bil Lovrenc Košir—Nemec. Da to trditev popolnoma ovržem, naj služijo naslednji podatki.

Spodnja Luša (okraj Loka), kjer je Lovrenc Košir zagledal luč slovenske zemlje, spada pod župnijo Sv. Lenart. Ker je bila ob času Koširjevega rojstva ta župnija brez duhovna, so morali nesti mladega Koširja v 2 in pol ure oddaljeno župnijo Selce h krstu. Rojenice so mu takoj ob rojstvu pokazale, da drži njegova pot v daljni svet. Spodnja Luša je popolnoma slovenski kraj. Koširjev oče Janez, trden gorenjski kmet, je umrl leta 1816 v 65. letu starosti, in kakor je zapisal župnik Ažbe v mrliški knjigi, vsled krvnega izbruha (Blutsturz). Koširjeva mati se je poročila v svojem 18. letu, med tem ko je bil njen mož že v 38. letu; med njima je bilo skoraj 20 let razlike.

Po moževi smrti je vzela gospodarstvo v svoje roke, in ker sta bila doma še dva sinova, starejša od Lovrenca, se je odločila, da pošlje najmlajšega sina v ljubljanske šole, gotovo v upanju, kakršno še danes gojijo vse naše kmečke matere, da bo sin nekoč postal "gospod". Ker pa ni sama zmogla vsega dela na veliki kmetiji, se je omožila v drugič in tudi v tretjič. Umrla je 14. januarja 1835 v visoki starosti 73 let. — Leta 1845 je pogorela Koširjeva rojstna hiša; letnica te nesreče je zaznamovana na tramu v hišni veži; takrat se je rešil samo zadnji del hiše.

Nemščine se je učil Košir šele po prihodu v Ljubljano in pozneje v službi. Ker so se tedaj pisali vsi uradni spisi v nemščini, je popolnoma razumljivo, da so se pisala tudi lastna imena v nemškem pravopisu. V svojih spisih omenjata Schweizer-Lerchenfeld Koširja "ein Oesterreicher", torej "Avstrijec". V prvem članku omenjam, da zasleduje Šemrov Koširjevo ime v šematizmih do leta 1848, tedaj izgine iz ljubljanskih spisov in ga srečamo spet leta 1858 kot namestnika državnega knjigovodje na Dunaju. Moja trditev, da je bil Košir po letu 1848 premeščen na Dunaj, je popolnoma upravičena. Iz kakšnega razloga je bil Košir premeščen na Dunaj?

Znano je, da je Avstrija 1. junija 1850 uvedla po zgledu drugih držav "poštno znamko," in komu drugemu naj bi bila poverila preosnovo poštne reforme, če ne onemu, ki je že leta 1836 stavil svoje predloge o poenostavljenju poštne reforme in uvedbi znamke? Košir je bil tedaj dodeljen avstrijskemu trgovinskemu ministrstvu, kateremu je tedaj pripadala tudi poštna uprava. Če se je ime Košir pisalo v nemškem pravopisu "Koshier" in ga prej omenjena nemška pisatelja imenujeta "Avstrijca", ni to nikak dokaz za nemško pripadnost. Že ime samo nam jasno dokazuje, da je nemška pripadnost povsem izključena. Krstno ime "Lovrenc" je med nemškim narodom tako redko, da, skoraj neznano, medtem ko je ta svetnik med Slovenci zelo močno zastopan. Prav tako nam priimek Košir sam jasno in določno priča, da je bil njega nosilec Slovenec.

Pisec v nemškem strokovnem glasilu očita Angležem "duševno tatvino" Koširjeve ideje, ta trditev bo tudi držala, ker prav vsi pisci o Koširju — Schweiger-Lerchenfeld, Kiesskalt, Haas in drugi poudarjajo eno in isto: **"Ko je Košir leta 1835 govoril v Ljubljani z Angležem Gallawajem, je ta Koširjevo idejo zanesel v Anglijo, tam stopil v stik z drugimi reformatorji poštne uprave, kateri so vse od leta 1836 do 1840 gledali, da so to Koširjevo zamisel izvedli in uresničili."** Prav zato moremo Jugoslovani z mirnim srcem in ponosno poudariti —Lovrenc Košir je bil rojen Slovenec in — Jugoslovan, ves svet pa mu je dolžan zahvalo za njegovo idejo, vsled česar zasluži v polni meri, da ga imenujemo "Očeta poštne znamke!"

V dolžnost si štejem izreči zahvalo prečast. gospodoma župnikoma, g. Šušteršiču v Selcah in g. Šinkovcu pri Sv. Lenartu nad Škofjo Loko (zdaj v Doleh pri Litiji) za pomoč pri iskanju rojstnih podatkov.

F. Kobal-Marne.

Slika predsednika Roosevelta, ko je zadnjič govoril po radiu in obenem tudi razglasil popolno izjemno stanje.

Minnesota izboljšala delavsko zaščito

Tiče se deloma uposlenih delavcev

St. Paul. Minn.—Državna komisija, ki upravlja zakon brezposelnostne podpore, je na priporočilo zvezne komisije za socialno zaščito raztegnila omenjeni zakon tudi na delavce, ki so le deloma uposleni. Ta ukrep se tiče vseh delavcev, ki delajo manj kot štiri dni na teden in zaslužijo manj kot $16.

Tem delavcem morajo delodajalci dati izkazila, ki povedo, koliko dni so bili zaposleni in koliko so zaslužili. Če so delali manj kot štiri dni in zaslužili manj kot $16 na teden, tedaj naj gredo s tem izkazilom do bližnjega urada državne Employment Security divizije, kjer se registrirajo kot deloma uposleni in bodo upravičeni do delne brezposelnostne odškodnine.

T e d e n s k a brezposelnostna podpora znaša v Minnesoti $15. Nova odredba pa določa, kdor izmed deloma uposlenih ne zasluži toliko, se mu iz državnega brezposelnostnega sklada doplača od njegovega faktičnega zaslužka do te vsote in še tri dolarje povrhu. To pomeni, da bi njegovi dohodki znašali $18 na teden.

Pismo iz Londona

(Nadaljevanje z 2. strani.)

so bili ognjegasci za njimi! Niso jim dali prilike, da bi se razplamteli. V gornjem nadstropju sem našla prijateljico, pripravljala in delila je čaj ognjegascem. Pogledam skozi okno, ali kar je nekdaj bilo okno, zdaj je izrvano iz stene. Na zeleni trati v sredi squara je sedel v naslanjaču star, siv, dostojanstven gospod. Na kolenih je imel knjige, v rokah papirje. Pri nogah mu je čepela strojepiska, s pisalnim strojem na stolu. Oba sta bila zatopljena v delo. Krik ognjegascev vse naokoli jih ni motil. Sedela sta v sredi trga, da sta bila izven glavnega prometa. Zmotil ju je le mlad deček, ki je prinašal novih knjig in novih papirjev v roke staremu gospodu. Letal je odtam pa v hišo na oni strani, ki je bila težko poškodovana, da so selili pohištvo iz nje. Stari gospod je bil ves predan v svoje delo, avtomatično je od časa do časa odpihal ali iztresel s papirjev ožgane kosme saj, ki so plesale po zraku. "O to je naš slavni barrister, tako ljubezniv gospod, ima toliko dela, da mora naprej s svojimi pravdami, čeprav njegova pisarna ni več za rabo."

Moj stari stric je šel živet na na deželo, ko se je začela vojna. V mesto pride le, kadar hoče k brivcu, da mu malo ostriže brado. Sporočil mi je, da hoče priti v mesto v petek. Vedela sem, da je njegov brivec blizu Piccadillya in kraji tam okoli so imeli slabe čase v sredo zvečer. Ali govoriti starim ljudem o novih časih! On mora k Viljemu, Viljem pozna njegovo brado 30 let; naj se je zgodilo karkoli, Viljem bo čisto gotovo v svoji brivnici. Pa sem ga spremila do Viljema. Pročelje brivnice je še bilo nekako. Ali ko si vstopil notri! Ogledala so počena in razbita visela križem kražem po stenah. Umivalniki oškrbljeni, nekaterih je manjkalo pol, drugi popolnoma. Res, Viljem je bil v brivnici. In celo nekaj starih gospodov tudi, ki so jih brili. Da, vode nimajo, plina nimajo, ali postreči ti morejo z vsem, kar hočeš. Vodo prinesо od zunaj segrejejo jo v kotličkih nad ognjem. "Vse to je le začasno, gospoda, boste oprostili, dokler ne najdem drugih prostorov. Edino v tej sobi morem še delati, kar je tukaj zadaj, je popolnoma porušeno. Kje v bližini tukaj bom našel nove prostore. Ko bo brada spet zrastla, bo že vse v redu. Za danes, pa prosim, oprostite."

Viljem je star mož, človek bi mislil, da je čas, da gre v pokoj. Človek bi tudi mislil, da ga bo ta nesreča preplašila, da bi se zdaj na novo etabliral, ko se mu naslednji dan spet lahko zgodi ista. Ali, kdo bi mislil na to, Viljem misli le na svoje klijente, ki jim je oskrboval brade 30 let in naj se zgodi karkoli, on mora naprej s svojim poslom.

Viljem ali stari pravnik ali parlament: nove prostore najdejo in dalje gre življenje!

Dolenjka.

Ali ste naročeni na dnevnik "Prosveto"? Podpirajte svoj list!

Domovina Sinjega Nila

Dangela v provinci Godžam, katero so baje nedavno zasedli abesinski vstaši, je sama na sebi kraj brez pomena. Šele ko je prišla Abesinija pod italijansko oblast, je dobila vojaško posadko. Kraj leži namreč precej visoko, ob vznožju gorskega masiva Čioke, kjer izvira Sinji Nil.

Domovina izvirkov Sinjega Nila je že v dobi najstarejših egiptskih vladarjev igrala veliko vlogo. Sesostri, ki je te kraje zavzel približno 2000 let pr. Kr. ni imel niti pojma o izvirkih Belega Nila. Ljudje so tedaj še verovali, da se ima Egipt za svojo rodovitnost zahvaliti samo Sinjemu Nilu. Zato so skušali zavojevalci vedno nanovo prodreti vzdolž Sinjega Nila globlje v provinco Godžam, kar pa se jim ni posrečilo. Tako je prišlo, da je bilo ozemlje Dangele vedno odločujoče važnosti za odnošaje med Egiptom in Abesinijo. Tega pomena ni izgubil Bodžam niti danes, ko je že davno jasno, kakšno vlogo ima Beli Nil pri vsakoletnih poplavah egiptske dežele.

Provinca Godžam je po sodbi poznavalcev krajevnih razmer kakor ustvarjena za četniško vojno, kajti leži visoko, v povprečni višini 2500 do 4000 m ter je navzlic temu jako prikladna za setev žita in sploh za poljedelstvo. Globeli, ki jih je narava zasekala v njeno lice, se spremenijo v deževnem času v prave kanjone, potoki pa v hudournike.

Godžamiti, prebivalci Godžama, katerih cenijo na dobrega pol milijona duš, so hudi nasprotniki rasa Hailuja, ki je še pod negušem, zelo samovoljno gospodaril po teh krajih. Nasilno je ljudem odvzemal žitni pridelek do zadnje bilke. V začetku sedanje akcije proti Abesiniji se je izjavil odločno proti povratku Haileja Selasija. Godžamiti torej menijo, da je mogoče udarila njegova ura. Pri ostalih Abesincih pa niso prebivalci Godžama nič kaj v dobrih čislih. Zaničujejo jih, ker predstavljajo nekakšno mešanico dveh drugih abesinskih plemen, Amharov in Galov. Po značaju so Godžamiti zelo nasilni in surovi. V tem pogledu je značilen tudi pregovor, ki se je večkrat slišal v Addis Abebi o prebivalcih Godžama: "Godžamit spočne s tujo ženo sedem otrok, nato pa jo zapusti in ukrade povrhu še srp iz njenega hrama."

Nacijsko letalo padlo na Irskem; pet ubitih

Dublin, Irska, 11. jun. — Uradno se poroča, da je včeraj nemški bombnik padel v plamenu na irska tla v okraju Waxford in pet Nemcev v letalu se je ubilo. (Kaj so Nemci delali nad Irsko, ki je "nevtralna"?)

Kitajci dobili še sto letal iz Amerike

Honolulu, Havaji, 11. jun. — Tukajšnji kitajski konzulat je bil obveščen, da je nadaljnjih sto ameriških lovskih letal dospelo na Kitajsko za porabo v vojni z Japonci. Letala so bila odpremljena iz Amerike pred več tedni.

Težak odgovor

Evica je imela navado pokazati vse s prstom. Mamica jo je nekoč učila, da se to ne spodobi, da nikoli ne sme pokazati na človeka s prstom. Sedaj je pa Evica vprašala:

— Zakaj se pa potem takem imenuje ta prst kazalec?

•

Čudna matematika

Profesor razlaga dijakom: — Vi niti ne veste, kakšna veda je matematika. Če odštejem recimo od letnice svojega rojstva telefonsko številko in delim to s starostjo svoje žene, dobim točno številko svojega ovratnika.

ŽELIM

se seznaniti s Slovenko ali Hrvatico, staro okrog 50 let, v svrho ženitve. Ako katera resno misli, naj se oglasi na: "Ženin", 2657 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Slika iz Antarktika v Mali Ameriki (na južnem tečaju). Pokazuje predor skozi debeli sneg in vhod v "Dig Town", kjer je prebivala zadnja ekspedicija ameriških raziskovalcev.

POLOM

ROMAN IZ VOJNE L. 1870-71

ÉMILE ZOLA

Preložil VLADIMIR LEVSTIK

(Se nadaljuje.)

"Eh," je dejal doktor in vstal, da odide, "pogostoma sem že obupaval nad bolniki, pa so bili osem dni kasneje na nogah."

Jean se je nasmehnil.

"Hitro me ozdravite, gospod doktor, da se vrnem tja dol na svoje mesto."

Vendar pa je ostala njemu in Henrijeti velika potrtost zaradi teh zlih novic. Še tisti večer je divjala snežna burja, in drugo jutro, ko se je Henrijeta vsa v drgetu vrnila iz lazareta, je povedala, da je Gutmann umrl. Hudi mraz teh dni je pobiral ranjence in praznil posteljne vrste.

Bedni mutec z usti brez jezika je grgral dva dni. V zadnjih urah se ona ni ganila od njegove postelje, tako milo jo je prosil z očmi. Govoril ji je s solznimi pogledi, pravil ji nemara svoje pravo ime in ime tiste daljne vasi, kjer ga je čakala žena z otroci. In preminil je, nepoznan, pošiljaje ji s tipajočimi prsti poslednji poljub, kakor da se ji hoče še enkrat zahvaliti za njeno skrb. Sama ga je spremila na pokopališče, kjer je mrzla prst, ta težka zemlja tujine, zamolklo bobnela na njegovo smrekovo krsto, pomešana s kepami snega.

In ko se je drugo jutro vrnila, je Henrijeta zopet dejala:

"'Ubogi deček' je umrl."

Za njim se je jokala.

"Ko bi ga bili videli, ko se mu je bledlo! Klical me je: — Mamica! Mamica! — ter tako nežno iztezal roke proti meni, da sem ga morala vzeti na kolena . . . Ah, nesrečnež! Tako je bil shujšal od trpljenja, da ni bil težji od majhnega dečka . . . In zibala sem ga, da bi umrl zadovoljno, da, zibala sem ga, jaz, ki me je klical svojo mater, čeprav je bil jedva par let mlajši od mene . . . Jokal je, in nisem se mogla premagati, tudi jaz sem se jokala in se jočem še zdaj . . ."

Dušilo jo je, morala se je prekiniti.

"Ko je umiral, je večkrat zajecljal besede, s katerimi se je imenoval: — Ubogi deček! Ubogi deček! . . . Ah, res, ubogi dečki so, vsi ti vrli fantje, in mnogi med njimi še tako mladi, ki jim vaša strašna vojna trga ude ter jim dela toliko trpljenja, preden jih položi v zemljo!"

Henrijeta se je zdaj dan za dnevom vračala v tej zbeganosti nad kakim smrtnim bojem, in to trpljenje drugih jih je še bolj zbliževalo v žalostnih urah, ki sta jih živela tako sama v tej veliki, tihi sobi. In vendar so bile sladke ure, kajti ljubezen je bila prišla k njima, ljubezen, ki sta jo imela za bratovsko gorkoto svojih src, ki sta se polagoma učili spoznavati drugo drugega. On s svojim premišljenim duhom je bil zrastel ob tem neprestanem skupnem življenju, in ona, ko ga je gledala dobrega in pametnega, niti ni več mislila na to, da je neimenitnega rojstva in da je obračal plug, preden je nosil telečnjak. Prav dobro sta se razumela med seboj, izvrstno sta gospodarila skupaj, kakor je dejala Silvina s svojim resnobnim smehljajem. Sicer pa se med njima ni pojavila zadruga; prej ko slej mu je negovala nogo, ne da bi bil kdo izmed njiju le enkrat pogledal v stran. Vselej črno odeta, v svoji vdovski obleki, se je Henrijeta zdela, kakor da je nehala biti ženska.

Jean seveda se ob dolgih popoldnevih, ko je bil sam, ni mogel vzdržati, da ne bi premišljal o tem. Njegovo čuvstvo do nje je bila brezmejna hvaležnost in nekakšno pobožno spoštovanje, ki bi bilo odrinilo vsakatero misel o ljubezni kot bogokletno. In vendar si je pravil, da če bi bil imel ženo, kakršna je ta, tako nežno, krotko in marljivo, bi bilo življenje postalo pravcato bivanje v paradižu.

Njegova nesreča, zla leta, ki jih je preživel v Rognesu, njegov nesrečni zakon, nasilna smrt njegove žene in vsa preteklost mu je zopet vzniknila v bolestnem hrepenenju po ljubezni, v nerazločnem, jedva izraženem upanju, da vnovič poizkusi srečo. Zapiral je oči in se vdajal dremotici, in takrat se je polujasno videl v Remilly-u, kot zopet oženjenega lastnika majhnega posestva, ki bi moglo rediti dvoje vrlih, nepohlepnih ljudi. In pri tem mu je bilo pri srcu tako lahko, kakor v resnici pač ni bilo mogoče, ne prej, ne nikoli. Ni se smatral več za žmožnega drugega čuvstva kakor prijateljstva, in le zato je tako ljubil Henrijeto, ker je bil Mauricev brat. In nato so mu postale te neopredeljene sanje o ženitvi nekakšna tolažba, ena tistih fantazij, ki človek ve, da so neizvršljive, pa vendar boža z njimi svoje žalostne ure.

Henrijete same se to čuvstvo nikoli ni dotaknilo. Po tisti strašni žaloigri v Bazeillesu je bilo njeno srce kakor raztrgano; in če ga je navdajala tolažba in nova ljubezen, je mogla biti le nevede, podobno tistemu tihemu rastenju, ki kali, ne da bi se to prikrito kalenje razodevalo očem. Vse, za kar je vedela, je bilo veselje, ki ga je čutila v tem, da je ostala cele ure ob Jeanovi postelji in mu čitala časopise, dasi so prinašali obema samo žalost. Niti mlačna ni bila njena roka, ako se je srečala z njegovo; misel na drugi dan je nikdar ni delala sanjave, ni ji budila želje, da bi bila še kdaj zopet ljubljena. In vendar je našla le v tej sobi tolažbo in pozabljenje. Kadar je bila tu ter se trudila po svoji krotki, marljivi navadi, ji je prihajal mir v srce; zdelo se ji je, da se brat kmalu vrne, in da se zaključi vse ugodno, tako da bodo naposled vsi srečni in se ne ločijo nikoli več. In v tem zmislu je brez zmedenosti tudi govorila; dotorej naravno se ji je zdelo, da se urede reči tako, ne da bi ji bila misel med tem čistim in nezavednim darovanjem vsega njenega srca velela, vprašati se podrobneje, odkod in zakaj.

Toda neko popoldne, ko se je odpravljala v lazaret in je zagledala v kuhinji pruskega stotnika in dvoje drugih častnikov, ji je strah, ki jo je presunil, odkril veliko gorkoto, ki jo je čutila do Jeana. Ti možje so bili gotovo zvedeli za ranjenčevo bivanje na pristavi in so ga prišli zahtevat; to je pomenilo neizogibni odhod in jetništvo v kaki nemški trdnjavi. Trepetaje je prisluhnila; srce ji je utripalo s silnimi udarci.

Stotnik, debel človek, je govoril francoski in srdito ošteval očeta Foucharda.

"To ne more trajati dalje; vi se norčujete iz nas . . . Prišel sem vam sam povedat: ako se slučaj ponovi, ste vi odgovorni. Da, vedel bom ukreniti svojo reč!"

Starec je mirno hlinil največjo osuplost, odpiraje usta in mahaje z rokami, kakor da ga ni razumel.

"Kaj pa, gospod, kaj pa?"

"Ah, ne dražite me! Vi sami dobro veste, da so tiste tri krave, ki ste nam jih prodali v nedeljo, smrdele . . . Da, smrdele so, bile so bolne, crkle od nalezljive bolezni, ker so zastrupile moje ljudi; dva sta to uro gotovo že mrtva."

Zdaj je igral oče Fouchard ogorčenega in užaljenega.

"Smrdele? Moje krave? Takšno lepo meso? Meso, ki bi ga dal človek otročnici, da ji zopet popravi moči!"

(Dalje prihodnjič)

Opazke iz današnjih dni

A. Zaitz

NERABLJEN ZEMLJEVID

Usodnega dne 6. aprila, ko je Hitler napadel Jugoslavijo, je bila v nedeljski Tribuni notica na vidnem mestu, ki se je glasila: "Jutri bo Tribuna prinesla velik zemljevid Jugoslavije in Grčije, da bo našim čitateljem lažje zasledovati potek nove vojne na Balkanu."

Izrezal sem ga, kakor sem pred tem izrezal skoraj vse glavne priobčene, če tudi so bili nekateri dobri samo nekaj dni. Pri tem delu mi je pomagal sinko, kar se mi je nekako čudno zdelo. Ves čas vojne je bil indiferenten, to je, da ga poročila o vojni, katera stalno poslušam jaz, niso zanimala. Sedaj je pa kar naenkrat prinesel velik "card board" in je rekel: "Na tole ga bova napopala, da se nama ne bo mečkal in da bova hitreje našla mesta, katera bodo oznanjena na radu, kjer se bodo vršile bitke".

Ko sva bila z delom gotova in predno sva zemljevid obesila poleg radia, kjer bi ga vsak čas lahko snela z žeblja, sva ga položila na mizo.

"Sedaj mi pa pokaži, kje je vaša vas in povej koliko dni bo vzelo Nemcem, da bodo prišli do tja," pravi sinko. Vasi mu nisem pokazal, ker je na zemljevidu ni bilo.

"Mapa" je bila kljub oglašanju Tribune silno pomajkljiva. V Sloveniji so bila zaznamovala samo večja mesta kot Ljubljana, Kranj, Maribor, Krško, Novo mesto, Cerknica in Kočevje. Naših malih obmejnih trgov in vasi na Gorenjskem ni bilo nikjer. Izpuščene so bile še Jesenice, Kranska gora, Bled, Kamnik in Škofja Loka, za katere bi človek pričakoval, da bi našla mesto na zemljevidu, a jih ni bilo. Silno nerodno se mi je zdelo pojasnjevanje. Toliko sem vedel povedati sinkotu o naših krajih poprej in mu ustvarjal domišljijo o naših malih mestih poleg Ljubljane, katera so slovela radi tega ali onega, sedaj jih pa niti na vojnem zemljevidu ni in jaz nimam svojega pripovedovanja s čem podpreti.

"Mapa" je zelo površna in silno pomanjkljiva, sem se skušal izgovarjati. "Počakajva do jutri. Zjutraj bodo gotovo poročali, kako fronta stoji in priobčili bodo manjše zemljevide, na katerih bodo obmejne vasi in tako se morda zgodi, da ti bom pozneje lahko pokazal našo vas."

Čakala sva nestrpno prvih poročil, ki pa niso bile nič manj pomanjkljiva kot "mapa". En dan, dva, tri dni, "mapa" je pa še vedno visela na steni nerabna. Nobenega poročila ni bilo o naših obmejnih mestih.

Poročali so o bombardiranju Belgrada in o bojih v Vardarski dolini krog Skoplja, o naših krajih pa nič, kakor da bi ne ležali takorekoč v trikotu mej in je bilo tamkaj nemogoče se izogniti vojne.

Proti koncu tretjega dne pa je bil omenjen Kranj. Odkod so prišli v Kranj preko drugih vasi Italijani, poročilo ni povedalo. Mesto Kranj je bilo torej prvo mesto na najini "mapi", katero je bilo odtrgano od Slovenije.

"Koliko ameriških milj je to od vaše prave meje? Koliko milj daleč je sovražnik sedaj v Sloveniji?" je hotel vedeti Clarence. Mene je pa dušilo v grlu. Kako naj bi v tem času računal kilometre v milje, ko so mi stale pred očmi vse tiste strahote prejšnje vojne, prve in zadnje dni, ko se je naš razbiti polk vračal domov v novo državo in ni bilo na ulicah Ljubljane nikogar, ki bi nas pozdravil — kakor so nam obljubljali prej? Saj je bilo razumljivo, zakaj ne. Nenaden preobrat, zmešnjava in radost osvoboditve, vse skupaj se je mešalo, zato je odpustljivo, da so pozabili na Planinski polk, ki je krvavel in umiral na bojišču štirideset mesecev, sedaj pa se je vračal domov. In sedaj, prav sedaj, ko me sinko vprašuje, koliko milj daleč je sovražnik v naši domovini, stoji pred mano vprašanje, kje stoji naš prejšnji polk, naš nekdanji 17ti lovski bataljon? itd. Ali so na naši slovenski meji ali so jih poslali daleč doli na jug?

Dan pozneje je bil omenjen Maribor. O Celju, Valenju, Spodnjem Dravogradu, Zidanem mostu, Trbovljah in Zagorju nismo čitali nič, kakor da ne obstoje, ali pa da so obstali pred vojno. Teden se je bližal h koncu, najna "mapa" pa je bila še vedno nerabna. Tistih bojev, katere sem si ustvaril v domišljiji za vsako ped zemlje, za vsako vas, ni bilo. Nak, to ni noben Kras, nobena soška fronta, kjer je stala fronta na mestu celo leto in so bile javnosti znane vsake male vasice, vsak potoček in hribček — to je "Blitzkrieg", ki ne pozna več tega in se jim ne zdi več vredno poročati. Zato poročila skačejo z mesta na mesta; še par takih skokov in skrbi, kje stoji fronta, ne bo več . . .

Ampak "Blitzkrieg" tudi ni hudič, in če bi tudi bil, ga mora biti enkrat konec, me je tolažil notranji glas. Srbski generali, ki so se takorekoč rodili vojaki, morajo že vedeti, kaj delajo. Hitler je "blitzkrigal" po drugih ravnih državah, po Srbiji ne bo. Njegovi tanki in njegova motorizirana armada ne bo mogla brzeti po ovčjih stezah čez prepade in navpična skalovja. Niso sicer imeli dosti časa za priprave, ampak nekaj so ga le imeli in tisti čas, saj jaz sem mislil tako, so poslali vojake v ozke soteske in podminirali vsako veliko skalo v gorovju, da bodo izvabili sovražno armado v te soteske in jim odprli pot, kadar bi jih imeli dovolj, tedaj bodo pa zažgali, da se zasujejo doline s Hitlerjevimi tanki in armado vred. Med tem bodo po Vardarski dolini navzgor pridrveli Angleži in Grki. Angležev je bilo pripravljenih kot listja in trave, vsaj tako bi človek sodil po poročilih o izkrcavanju angleških čet in ker jih Amerika že toliko časa zalaga z aeroplani, morajo biti tudi v zraku močni in tako se bo enkrat vendar preobrnilo.

Ne, preprostemu človeku je nemogoče verjeti in razvozljati, kako bi mogli drveti tako slepo v pogubo, ako niso videli prav nobene prilike za zmago ali vsaj zadržanja nekaj mesecev. Čemu je bilo treba Jugoslaviji stradati ves čas vojne samo zato, da je ustregla sovražniku, ki jo je nazadnje vseeno požrl? Čemu čakati, da je sovražnik napravil krog in krog nje obroč, ko so bili izgledi — vsaj človek bi mislil tako, dokler Hitler še ni imel Rumunije in Bolgarije — mnogo boljši za odpor, kakor so bili potem, ko so bili obkoljeni?

Človek se otresa takih vprašanj, pa se jih ne more otresti. Moj notranji glas, ki mi je prerokoval, da si bo Hitler polomil v Jugoslaviji zobe in da bo tisti slavni "blitzkrieg" izgubil svoje bliskovito ime, se ni obnesel. Poročila so suhoparno poročala naprej o izgubi novih mest. Padla je Ljubljana, Belgrad. Čudeža ni bilo pričakovati več, nastalo je samo vprašanje, kam in h komu.

Vsa leta po vojni skušam iztrebiti iz sebe, plemensko in narodno mržnjo, a kadar pridem do Italijanov, se mržnje do njih ne morem iznebiti. Nikamor niso mogli v prejšnji vojni in nikamor niso mogli v tej, dokler jim Hitler ni priskočil na pomoč. Čeprav sem trdno prepričan, da italijansko ljudstvo, delavstvo, ni krivo, človek ne more imeti do njega tistega nagnjenja kot bi ga morda imel, če ne bi bili vedno tako izdajalsko na prodaj tistemu, kateri več plača. Vojne še ni konec in vse, kar more človek upati sedaj je, da bi se ne končala v tem stanju kot je sedaj. "Mape" Jugoslavije ne gledam sedaj več. Obrnil sem jo okrog, da mi ne greni spomina, sinku pa sem pojasnil, ko je bilo vojne konec za Jugoslavijo, da sedaj naš dom, o katerem sem mu mnogo govoril, spada začasno pod Italijo. Besedo "začasno" sem naglasil in zategnil z namenom, da bi bilo res samo začasno.

Unija nogavičarskih delavcev CIO je morala maskirati neko delavko vsled bojazni pred šikanami delodajalca, predno je nastopila z govorom po radiu v High Pointu, N. C.

Tuje dete

Grigorij Rylkin

"Če se ne motim, je o tem pisal že Mark Twain. Dovolite, da si prižgem cigareto?"

Prižgal si jo je, pa je takoj ugasnila. Naš posetnik se ni brigal za to okolščino in je nadaljeval svojo povest:

"Da, Mark Twain. Veste, on je imel brata, ki mu je bil silno podoben. Često so ju zamenjavali. Nekoč so ju kopali, pa je pri tem eden izmed njiju utonil. Toda kdo je bil to, Mark Twain ali njegov brat, še do danes ni pojasnjeno. Prišel sem vam povedat zelo slično zgodbo. Res da v moji zgodbi ne gre za dvojčke, tudi nihče ne utone in se vse srečno konča, pa vendar . . .

Spet je poskušal prižgati si cigareto, ki pa načelno ni hotela goreti. Srdit jo je vrgel v pepelnik.

"Nesramnost! Kakšno blago mečejo na trg! O čem priča vse to? O pomanjkanju elementarne kulture v delu. Nekoliko pošarijo, pa je gotovo. Pri nas dobiš cigarete, trde ko kamen, vžigalice, ki se ne vžigajo, lahkomiselne ključavnice, razburjene kozarce, ki sami pokajo, zaspane ure. Toda nimam namena govoriti o rečeh, marveč o ljudeh. Govorim o pomanjkljivostih v širšem obsegu. Dotakniti se hočem barbarskih odnosov nekaterih naših sodržavljanov do njihovih dolžnosti. Navajam kričeč primer: Mojemu znancu Vasiliju Kuzmiču Birjukovu, stanujočemu v Moskvi, Gorkega ulica 68, je zbolela triletna punčka Ljusja. Škrlatinka. Bolnega otroka so oddali v otroško bolnico Oktoberskega rajona v Moskvi. Upraviteljica bolnice tov. Černjak je tolažila roditelje: "Kar nič se ne vznemirjajte, pri nas je izvrstna oskrba. Vse bo v najlepšem redu."

Pet tednov je ležala Ljusja Birjukova v bolnici. Zaskrbljeni starši so skoraj vsak dan prihajali v bolnico k znanemu okencu, kjer so jim prav ljubeznico dajali pojasnila o stanju bolne punčke, o temperaturi, o teku. Bolezen se razvija normalno, nikakih komplikacij, punčka je vesela in tudi tek ima. Starši so jih veseli, zlasti pa so se razveselili, ko so jim povedali: 'Vaša hčerka je popolnoma zdrava, jutri jo lahko vzamete domov.'

Drugi dan proti večeru je bilo hladno in silen veter je bril po Moskvi. Starši so odnesli otroka, od nog do glave zavitega v odeje. 'Potrdite prevzem otroka in hitite domov. Na ulici ne govorite z otrokom.' Roditelja se smehljata, se zahvaljujeta in krepko stiskata roke ljubeznivim ljudem v belih plaščih. Mati je vzela sveženj z otrokom in se začudila: 'Ali je postala težka!' Dežurna sestra je odvrnila s ponosom: 'Pri nas se je zredila za 800 gramov.'

Prinesli so sveženj domov in ga oprezno razvili. Kaka srčkana punčka! Rdeča lička, sinje oči, ki pa nekoliko začuđeno gledajo neznanega strica in neznano teto. Stric in teta stojita presenečena z izbuljenimi očmi. Lahko si predstavljamo, kaj sta [illegible] la tisto minuto, ko sta [illegible] svežnja tuje dete, ne [illegible] Ljusje. Zavila sta dete [illegible] nesla nazaj v bolnico: 'To ni [illegible] dete.' — 'Pa je.' — 'Častna [illegible] da, ni.' — 'Ampak, drža[illegible] ta punčka je vpisana kot [illegible] dete in vidva jo morata [illegible] seboj.' — 'Če vam pravim, [illegible] ni naše dete.' Celo uro so se [illegible] pirali na ta način, nap[illegible] je prišla sestra in odloč[illegible] vila: 'Za vas nimamo [illegible] punčke, kar to vzemite."

Roditelja pa sta zahteva[illegible] so ju spustili v dvorano. [illegible] sta seveda takoj našla svoj[illegible] sjo. Toda ljudje v belih [illegible] so imeli v tem pogledu [illegible] ljivo mnenje: 'Ta punčka ni [illegible] mi to vemo bolje.'

Naenkrat se je v ta čudn[illegible] vmešala sama Ljusja. Po[illegible] je svoje ime in priimek i[illegible] naslov. Da, ona sama je [illegible] lala zadevo. Nehvaležno [illegible] Kasneje se je izkazalo, da [illegible] Ljusja od samega začetka [illegible] na pod drugim imenom, [illegible] druga punčka pa pod [illegible] Birjukovih. Birjukovi so [illegible] dobivali pojasnila o z[illegible] temperaturi in teku pop[illegible] tujega otroka. Mati te pu[illegible] je takisto točno dobivala [illegible] stila o zdravstvenem stanju [illegible] peraturi in teku male Lju[illegible] jukove. Še več: Ljusjo so [illegible] operirati na ušesu in za to [illegible] cijo je dala dovoljenje č[illegible] ja mamica.

"To je vsa zgodba," je [illegible] pripovedovanje naš p[illegible] "To je čisto svojevrstna d[illegible] ščina in sličnega primera [illegible] poznam. Mislim, da tudi v[illegible] podobnega še niste čuli. To[illegible] di taki popolnoma osamlje[illegible] meri bi se ne smeli dog[illegible] nas. Zato mislim, da je t[illegible] zgodbo s tujim otrokom [illegible] ti javnosti. Treba je poka[illegible] česa lahko privede nekul[illegible] površni odnos človeka d[illegible] ki mu je poverjeno."

Najzanesljivejše d[illegible] lavske vesti so v dnevni[illegible] sveti." Ali jih čitate va[illegible]

PIŠITE PO CENIK SLOVENSKIH KNJIG

KUHARSKA KNJIGA:

Recipes of All Nations

(V angleškem jeziku)

RECEPTI VSEH NARODOV

Stane samo $2.00

Knjiga je trdo vezana in ima 821 strani

Recepti so napisani v angleškem jeziku; ponekod pa so tudi v jeziku naroda, ki mu je kaka jed posebno v navadi

Ta knjiga je nekaj posebnega za one, ki se zanimajo za kuhanje in se hočejo v njem čimbolj izvežbati in izpopolniti.

Naročite pri

KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING CO.

216 West 18th Street : : New York, N. Y.

TISKARNA S.N.P.

SPREJEMA VSA

v tiskarsko obrt spadajoča dela

Tiska vabila za veselice in shode, vizitnice, časnike, koledarje, letake itd. v slovenskem, hrvatskem, slovaškem, češkem, angleškem jeziku in drugih.

VODSTVO TISKARNE APELIRA NA ČLANSTVO S.N.P.J. TISKOVINE NAROČA V SVOJI TISKARNI

★

Vsa pojasnila daje vodstvo tiskarne.—Cene zmerne, unijsko delo pr[illegible]

Pišite po informacije na naslov:

SNPJ PRINTERY

2657-59 S. LAWNDALE AVENUE · CHICAGO, ILL.

TEL. ROCKWELL 4904

NAROČITE SI DNEVNIK PROSVETA

Po sklepu 11. redne konvencije se lahko naroči na list Prosveta prišteje eden, dva, tri, štiri ali pet članov iz ene družine k eni [illegible] nini. List Prosveta stane za vse enako, za člane ali nečlane $[illegible] eno letno naročnino. Ker pa člani že plačajo pri assessmentu $[illegible] tednik, se jim to prišteje k naročnini. Torej sedaj ni varstva, [illegible] da je list predrag za člane SNPJ. List Prosveta je vsa leto[illegible] gotovo je v vsaki družini nekdo, ki bi rad čital list vsak dan.

Pojasnilo:—Vselej kakor hitro kateri teh članov preneha biti [illegible] SNPJ, ali če se preseli proč od družine in bo zahteval sam svoj [illegible] tednik, bode moral tisti član iz dotične družine, ki je tako [illegible] naročena na dnevnik Prosveto, to takoj naznaniti upravništvu [illegible] in obenem doplačati dotično vsoto listu Prosveta. Ako tega [illegible] stori, tedaj mora upravništvo znižati datum za to vsoto naro[illegible]

Cena listu Prosveta je:

Za Združ. države in Kanado $6.00		Za Cicero in Chicago [illegible]	
1 tednik in	4.80	1 tednik in	[illegible]
2 tednika in	3.60	2 tednika in	[illegible]
3 tednike in	2.40	3 tednike in	[illegible]
4 tednike in	1.20	4 tednike in	[illegible]
5 tednikov in	nič	5 tednikov in	[illegible]

Za Evropo je $8.00

Izpolnite spodnji kupon, priložite potrebno vsoto denarja [illegible] Money Order v pismu in si naročite Prosveto, list, ki je vaša last[illegible]

PROSVETA, SNPJ,
2657 So. Lawndale Ave.
Chicago, Ill.

Priloženo pošiljam naročnino za list Prosveto vsoto $[illegible]

1) Ime [illegible] Čl. društva st. [illegible]

Naslov [illegible]

Ustavite tednik in ga pripišite k moji naročnini od sledečih članov moje družine:

2) [illegible] Čl. društva st. [illegible]

3) [illegible] Čl. društva st. [illegible]

4) [illegible] Čl. društva st. [illegible]

5) [illegible] Čl. društva st. [illegible]

Mesto [illegible] Država [illegible]

Nov naročnik [illegible] Star naročnik [illegible]